№ 71 (4118)

13 верасня 2016 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

www.nv-online.info

Народная Воля

ДЭМАКРАТЫЯ ПА-БЕЛАРУСКУ

*На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...*
Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Парламенцкія выбары:

волевыяўленне народа ці палітычны фарс улад?



МАНІТОРЫНГ

Незалежныя назіральнікі незадаволены выбарамі

*Аб'яўленыя афіцыйныя вынікі выбараў у Палату прадстаўнікоў не адпавядаюць рэальнаму волевыяўленню выбаршчыкаў, заявіў учора на прэс-канферэнцыі адзін з каардынатараў кампаніі **«За справядлівыя выбары» Сяргей Калякін.***

Паводле яго слоў, сур'ёзная колькасць парушэнняў на ўсіх этапах выбарчай кампаніі сведчыць пра тое, што парламенцкія выбары, якія прайшлі 11 верасня, не адпавядаюць нацыянальнаму заканадаўству і міжнародным абавязацельствам Беларусі, паведамляе euroradio.fm.

Яшчэ адзін каардынатар **Валерый Ухналёў** заявіў, што ў дзейнасці мясцовых органаў улады *«адсутнічала празрыстасць, аб'ектыўнасць, здзяйснялася жорсткая дыскрымінацыя ў адносінах да прадстаўнікоў, вылучаных апазіцыйнымі палітычнымі партыямі»*. Агітацыйны перыяд прайшоў *"ва ўмовах цэнзуры"*. Падчас датэрміновага галасавання назіральнікі зафіксавалі *"шматлікія факты завышэння выбарчымі камісіямі фактычнай колькасці выбаршчыкаў, якія прагаласавалі"*. Гэта адбывалася і ў асноўны дзень галасавання.

Кампанія **«Права выбару»** таксама заявіла, што не прызнае парламенцкія выбары ў Беларусі сумленнымі і дэмакратычнымі. Яе каардынатар **Дзяніс Садоўскі** адзначыў, што *«грубыя парушэнні»* былі зафіксаваны *"ва ўсіх акругах»*.

КРОПКІ НАД "І"

Не дзеля зарплаты...

Выбары прайшлі, а інтрыга засталася: Аб'яднаная грамадзянская партыя, напрыклад, вырашае, што рабіць з дэпутацкім мандатам Ганны Канапацкай, якая перамагла ў Мінску па 97-й выбарчай акрузе: пакінуць яе ў складзе парламента альбо не? Рашэнне будзе агучана сёння.

А ўчора Ганна Канапацкая зрабіла сабе дзень цішыні: выключыла ўсе тэлефоны і з'ехала на прыроду. Таму, каб унесці яснасць у сітуацыю, мы звярнуліся да старшыні Аб'яднанай грамадзянскай партыі Анатоля ЛЯБЕДЗЬКІ.

– Анатоль Уладзіміравіч, чаму ўвогуле ўзнікла такое пытанне? Упершыню ж прадстаўнік апазіцыйнай партыі трапіў у парламент – ці не гэтага вы дамагаліся?

– Справа ў тым, што мы арганізацыя дэмакратычная, і ў некаторых нашых сябраў ёсць такі падыход, што трэба ад мандата адмаўляцца. Гэта звязана з тым, што на вялікай колькасці ўчасткаў людзі назіралі ўсё тыя ж нахабнасць, нізасць, якія адбываліся падчас галасавання.

Мы арганізавалі ў сябе дыскусію, і мяркую, што знойдзем правільнае, разумнае рашэнне, якое не толькі будзе сыходзіць з нейкіх нашых амбіцый, але ад якога будзе карысць для прыхільнікаў перамен. Бо зараз пытанне не толькі пра нашы ўнутраныя эмоцыі, але і пра тое, як прадстаўніцтва ў парламенце нашай актывісткі можа быць выкарыстана для краіны, для перамен.

– А ваша асабістая пазіцыя якая?

– Мы ведаем, якая можа быць "палатка" без нашай апазіцыйнай прысутнасці – назіраем гэта 20 гадоў. А вось парламент з новымі элементамі – гэтага яшчэ не было. Магчыма, нейкая рызыка ёсць, але мне падаецца, мець альтэрнатыўных дэпутатаў у парламенце з шэрагу апазіцыйных і дэмакратычных структур – важка і больш плённа для ўсіх нас.

– А як да усёй гэтай сітуацыі ставіцца сама Ганна?

– Я думаю, яна ўсё адэкватна ўспрымае і разумее, што адзін чалавек нават з самымі незвычайнымі здольнасцямі не шмат што можа зрабіць. Але калі за тваімі плячыма прафесійная каманда, партыйная структура, тады можна ставіць больш амбіцыйныя мэты і задачы. У Ганны такое ўяўленне ёсць. Сёння яна кажа: "Я частка прафесійнай каманды".

– А што скажаце наконт абвінавачанняў, маўляў, без дапамогі ўлад не абышлося, Канапацкую правялі ў парламент, каб прадэманстраваць Захаду дэмакратычныя перамены і не прапусціць у парламент канкурэнтку Ганны па дадзенай акрузе – лідара "Гавары праўду!" Таццяну Караткевіч?

– Мы не наіўныя і разумеем, што ўлада кантралявала сітуацыю на ўсіх стадыях выбараў. Якая матывацыя ва ўлады – гэта іншая размова. Але я ведаю адно: Канапацкая са сваёй камандай адпрацавалі ад першага і да апошняга дня. У іх была прадуктыўная кампанія, я быў на яе пікетах і бачыў, як людзі станоўча рэагавалі на Ганну. Яна з самага пачатку пазіцыянавала сябе як прадстаўнік апазіцыйнай партыі, ішла на выбары з праграмай "Мільён працоўных месцаў" як альтэрнатывай дзеючаму эканамічнаму курсу. Напрыклад, калі Таццяна Караткевіч казала, што ў краіне ўсё ідзе на паляпшэнне, што ёсць нейкія крокі наперад, то Ганна ясна і прынцыпова заяўляла, што краіна прагне перамен. Яна добра і прафесійна трымалася падчас дэбатаў. І я ўпэўнены, што пры чэсным падліку галасоў шанец перамагчы ў Ганны Канапацкай быў вельмі высокі.

– Пагадзіцеся, што пра палітыка Ганну Канапацкую наўрад ці шмат вядома. Яна даўні сябра АГП?

– Так. Яна была на ўстаноўчым сходзе АГП, калі наша партыя толькі стваралася. Тады Ганна была маладой дзяўчынай, ёй толькі споўнілася 19 гадоў. У мінулую парламенцкую кампанію, у 2012 годзе, Ганна Канапацкая таксама балатавалася ў парламент, але ў рамках стратэгіі, абранай партыяй, яна, як і ўсе сябры АГП, у апошні момант знялася з выбараў, і яе прозвішча не было ў бюлетэнях.

Ганна – добра адукаваны чалавек, мае добрую юрыдычную практыку, ведае некалькі моў, як прадпрымальнік самадастатковая, і пры гэтым ніколі не цуралася займаць прынцыповую пазіцыю: калі яе трэба было прадэманстраваць на вуліцы ў пікеце, яна гэта рабіла. Ганна прыцягвалася да адміністрацыйнай адказнасці за ўдзел у пікеце, які ладзіўся ў падтрымку палітвязняў.

Доўгі час Ганна Канапацкая ачольвала мінскую арганізацыю АГП, у мінулым годзе яе змяніў на гэтай пасадзе Мікалай Казлоў. Яна застаецца сябрам Нацыянальнага камітэта Аб'яднанай грамадзянскай партыі.

Што важна: Ганна ішла ў Палату прадстаўнікоў не дзеля зарплаты. Яна паспяховы прадпрымальнік, за мінулы год, як было пазначана ў яе дэкларацыі, зарабіла амаль 300 мільёнаў недэнамінаваных рублёў. Ганна ведае, на што ёй дэпутацтва. Але ў любым выпадку мы нясём за яе адказнасць, бо яе вылучала кандыдатам на выбары Аб'яднаная грамадзянская партыя. Мы гатовы ёй дапамагчы, і нам ёсць што ёй прапанаваць. Мы можам фарміраваць актуальны парадак дня для краіны, для ўлады, для прыхільнікаў перамен.



Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ТЫМ ЧАСАМ

«Павінна ўзяць гэты мандат і працаваць»

Таццяна Караткевіч асабіста не павіншавала Ганну Канапацкую з перамогай, але на прэс-канферэнцыі, якую ўчора правялі лідары "Гавары праўду!" па выніках парламенцкай кампаніі, адзначыла:

– З'явіліся новыя палітыкі, у тым ліку і Аня Канапацкая, якая перамагла. І я кажу ёй: «Аня, ты павінна ўзяць гэты мандат і працаваць. Калі патрэбна, я гатова табе дапамагаць".

ПРАТЭСТ

На акцыю Някляева і Статкевіча прыйшлі некалькі сот чалавек

Палітыкі заклікалі беларусаў дамагацца правядзення сапраўдных выбараў і для гэтага прапанавалі сабрацца 12 верасня на Кастрычніцкай плошчы сталіцы.

У 18.00 (вызначаны час збору) на плошчы было ўсяго некалькі дзясяткаў чалавек, хаця паступова людзі падыходзілі. Праўда, добрую частку прысутных складалі журналісты, сілавікі ў цывільным і міжнародныя назіральнікі.

А вось апазіцыйныя палітыкі былі практычна ў поўным складзе – **Уладзімір Някляеў, Мікалай Статкевіч, Павел Севярынец, Віталь Рымашэўскі, Анатоль Лябедзька, Алесь Лагвінец**...

Практычна ўсе яны казалі пра "чарговы фарс і падман народа", а Мікалай Статкевіч абвясціў, што гэтая акцыя не апошняя.

Пасля гэтага прысутныя прайшлі шэсцем да Цэнтрвыбаркама...

Алесь СВЯТЛАНІЧ.



4 са 110

Напярэдадні парламенцкіх выбараў у інтэрнэт трапіў спіс прозвішчаў асоб (яго апублікавала "Наша Ніва"), якія быццам па загадзе "Чырвонага дома", абавязкова павінны стаць дэпутатамі Палаты прадстаўнікоў. Як ні дзіўна, але толькі чатыры са 110 агучаных фігурантаў не трапілі ў парламент.

Наколькі дэмакратычныя былі выбары – рабіце высновы, шаноўныя чытачы, самі.

ПАПЯРЭДНІ ПРАГНОЗ

Акруга	Імя	Пасада	Ці стаў дэпутатам?
1	Брыч Леанід Рыгоравіч	Генеральны дырэктар ААТ «Берасцейскі пекар» стаў	Стаў
2	Мілашэўскі Валянцін Станіслававіч	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стаў
3	Дашко Анатоль Міхайлавіч	Галоўны ўрач Брэсцкага абласнога раддома	Стаў
4	Базанаў Уладзімір Аляксандравіч	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стаў
5	Палітыка Вольга Сяргееўна	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стала
6	Якубовіч Таццяна Раманаўна	Першы прарэктар Баранавіцкага дзяржаўнага ўніверсітэта	Стала
7	Цупрык Леанід Аляксандравіч	Намеснік старшыні Брэсцкага аблвыканкама	Стаў
8	Стаціўка Жанна Уладзіміраўна	Намеснік старшыні камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Брэсцкага аблвыканкама	Стаў
9	Качына Леанід Іванавіч	Галоўны інжынер ААТ «Бярозаўскі сыраробны камбінат»	Стаў
10	Дарагакупец Юрый Іванавіч	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стаў
11	Ткачук Анатоль Уладзіміравіч	Старшыня Івацэвіцкага райвыканкама	Стаў
12	Дземідовіч Васіль Мікалаевіч	Дырэктар Кобрынскага дзяржаўнага політэхнічнага каледжа	Стаў
13	Невар Ігар Леанідавіч	Галоўны доктар Лунінецкай цэнтральнай раённай бальніцы	Стаў
14	Колб Ігар Міхайлавіч	Дырэктар Гімназіі №3 Пінска	Стаў
15	Рабкавец Іван Рыгоравіч	Дырэктар Пінскага аўтобуснага парку	Стаў
16	Бабаловіч Аляксандр Сяргеевіч	Начальнік КУП «Брэстаблдарбуд» філіял «Столінскага ДРБУ-141»	Стаў
17	Старынская Таццяна Аляксандраўна	Дырэктар Тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Першамайскага раёна Віцебска	Стаў
18	Занько Сяргей Мікалаевіч	Загадчык кафедры акушэрства і гінекалогіі Віцебскага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта	Стаў
19	Чакан Васіль Іванавіч	Начальнік Дэпартамента па матэрыяльных рэзервах Міністэрства па надзвычайных сітуацыях	Стаў
20	Цацоха Аляксандр Уладзіміравіч	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стаў
21	Міраш Віктар Вікенцьевіч	Першы намеснік дырэктара ААТ «Віцебская бройлерная птушкафабрыка»	Стаў
22	Андрэйчанка Уладзімір Паўлавіч	Старшыня Палаты прадстаўнікоў	Стаў
23	Мартынаў Ігар Феліксавіч	Ваенны камісар Віцебскай вобласці	Стаў
24	Дзевятоўскі Вадзім Анатольевіч	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стаў
25	Дабрыніна Людміла Анатольеўна	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стала
26	Чудовіч Віталь Ігаравіч	Начальнік лакаматыўнага дэпо Оршы	Стаў
27	Гуйвік Наталля Васільеўна	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стала
28	Юніцын Андрэй Юр'евіч	Начальнік Полацкага занальнага вузла электрасувязі Віцебскага філіяла РУП «Белтэлеком»	Стаў
29	Зямчонак Сяргей Рычардавіч	Дырэктар ААТ «Паставымэбля»	Стаў
30	Лукашоў Анатоль Іванавіч	Старшыня Дубровенскага райвыканкама	Стаў
31	Корж Іван Аляксеевіч	Начальнік Інстытута нацыянальнай бяспекі	Стаў
32	Шылаў Віталь Пятровіч	Намеснік дырэктара ААТ «Гомельскі ЗЛіН»	Стаў
33	Леўшуноў Алег Фёдаравіч	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стаў
34	Ждановіч Павел Леанідавіч	Дырэктар Гомельскага абласнога музея ваеннай славы	Стаў
35	Гурскі Дзмітрый Міхайлавіч	Намеснік гендырэктара – дырэктар завода ККД ААТ «Гомельскі домабудаўнічы камбінат»	Стаў
36	Астапюк Алена Іванаўна	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стала
37	Навумчык Ала Аляксандраўна	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стала
38	Васількоў Мікалай Андрэевіч	Начальнік упраўлення аховы здароўя Гомельскага аблвыканкама	Стаў
39	Кралевіч Ірына Мікалаеўна	Прарэктар па навуковай рабоце Мазырскага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта	Стала
40	Дзячэнка Вячаслаў Іванавіч	Галоўны спецыяліст Беларускага металургічнага завода	Стаў
41	Адаменка Яўген Буніслававіч	Старшыня Мазырскага райвыканкама	Стаў
42	Расоха Мікалай Фёдаравіч	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стаў
43	Пісанік Леанід Фёдаравіч	Старшыня Ельскага райвыканкама	Стаў
44	Пірштук Баляслаў Казіміравіч	Намеснік старшыні Гомельскага аблвыканкама	Стаў
45	Шчэпаў Уладзіслаў Аляксандравіч	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стаў
46	Філіповіч Галіна Васільеўна	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стала
47	Чакан Святлана Уладзіславаўна	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стала
48	Сягоднік Аляксандр Іванавіч	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стаў
49	Пацэвіч Сяргей Лявонцьевіч	Начальнік галоўнага ўпраўлення арганізацыйна-кадравай работы Гродзенскага аблвыканкама	Стаў
50	Русак Віктар Рамуальдавіч	Начальнік аддзела сацыяльнага развіцця ААТ «Гродна Азот»	Стаў
51	Кір'як Лілія Вацлаваўна	Дырэктар школы №13 Гродна	Стала
52	Даўгашэй Тамара Сяргееўна	Галоўны ўрач Гродзенскага абласнога клінічнага кардыялагічнага цэнтра	Стала
53	Літвін Сяргей Іванавіч	Дырэктар Скідальскага дзяржаўнага сельскагаспадарчага прафесійнага ліцэя	Стаў
54	Маркевіч Аляксандр Іванавіч	Начальнік Смаргонскай памежнай групы	Стаў
55	Навумовіч Андрэй Мікалаевіч	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стаў
56	Міхневіч Валянцін Уладзіміравіч	Першы намеснік міністра ўнутраных спраў – начальнік крымінальнай міліцыі	Стаў
57	Папко Вольга Мікалаеўна	Дырэктар музея «Замкавы комплекс «Мір»	Стала
58	Сопікава Ала Мікалаеўна	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стала
59	Кавалько Адам Дзмітрыевіч	Старшыня Астравецкага райвыканкама	Стаў
60	Саўко Валерый Іосіфавіч	Старшыня Гродзенскай абласной арганізацыі прафсаюза работнікаў дзяржаўных і іншых устаноў	Стаў
61	Атрошчанка Пятро Аляксеевіч	Намеснік начальніка Упраўлення КДБ па Мінску і Мінскай вобласці	Стаў
62	Бараннік Васіль Міхайлавіч	Дырэктар КП «Горадабудаўнік», Барысаў	Стаў
63	Красоўская Тамара Пятроўна	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стала
64	Заблоцкі Дзмітрый Васільевіч	Намеснік генеральнага дырэктара па якасці і стандартызацыі вытворчасці БелАЗ	Стаў
65	Гайдукевіч Валерый Уладзіміравіч	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стаў
66	Ніжэвіч Людміла Іванаўна	Намеснік міністра сельскай гаспадаркі і харчавання	Стала
67	Ражанец Валянціна Вітальеўна	Галоўны рэдактар газеты «Слуцкі край» і радыё «Весткі Случчыны»	Стала
68	Рыбак Андрэй Анатольевіч	Намеснік генеральнага дырэктара ААТ «Беларуськалій»	Стаў
69	Мурына Юлія Георгіеўна	Дырэктар Салігорскага раённага тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва	Стала
70	Анісім Алена Мікалаеўна	Намесніца старшыні Таварыства беларускай мовы	Стала
71	Лобач Юрый Аляксандравіч	Генеральны дырэктар ААТ «Дарбудіндустрыя»	Стаў
72	Канановіч Людміла Мікалаеўна	Намеснік старшыні Маладзечанскага райвыканкама	Стала
73	Маркевіч Іван Станіслававіч	Кіраўнік спраў Мінскага аблвыканкама	Стаў
74	Жыбуль Наталля Пятроўна	Дырэктар Вілейскай гімназіі №1 «Логас»	Стала
75	Вабішчэвіч Пётр Андрэевіч	Старшыня Лагойскага раённага Савета дэпутатаў	Стаў
76	Улаховіч Мікалай Дзмітрыевіч	Намеснік старшыні Мінаблспажыўсаюза	Стаў
77	Курсевіч Валянціна Вацлаваўна	Урач-кардыёлаг, загадчык кардыялагічнага аддзялення 2-й гарадской клінічнай бальніцы Мінска	Стала
78	Рынейская Ірына Мікалаеўна	Начальнік упраўлення адукацыі, спорту і турызму Бабруйскага гарвыканкама	Стала
79	Уласевіч Віталь Эдуардавіч	Начальнік зборачнага цэха №2 завода масавых шын ААТ «Белшына»	Стаў
80	Кананчук Ігар Паўлавіч	Дырэктар ААТ «Бабулін глечык»	Стаў
81	Кананчук Таццяна Пятроўна	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стала
82	Колеснева Алена Пятроўна	Прарэктар па вучэбнай рабоце Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі	Стала
83	Марачкава Таццяна Барысаўна	Старшыня Крычаўскага раённага Савета дэпутатаў	Стала
84	Марзалюк Ігар Аляксандравіч	Загадчык кафедры археалогіі Магілёўскага дзяржаўнага ўніверсітэта	Стаў
85	Старавойтаў Аляксандр Генадзевіч	Галоўны ўрач Магілёўскай цэнтральнай паліклінікі	Стаў
86	Петрашова Вольга Уладзіміраўна	Намеснік старшыні Магілёўскага аб'яднання прафсаюзаў	Стала
87	Салаўёў Пётр Аляксандравіч	Галоўны інжынер ААТ «Магілёўхімвалакно»	Стаў
88	Хішчанка Анатоль Пятровіч	Намеснік старшыні Ліберальна-дэмакратычнай партыі	Стаў
89	Калтуноў Мікалай Анісімавіч	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Не стаў
90	Гобараў Дзмітрый Дзмітрыевіч	Памочнік прэзідэнта – галоўны інспектар па Брэсцкай вобласці	Стаў
91	Няхайчык Аксана Уладзіміраўна	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стала
92	Курсевіч Валерый Віктаравіч	Дырэктар рысорнага завода ААТ «МАЗ»	Стаў
93	Барадзеня Валерый Анатольевіч	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стаў
94	Варанецкі Валерый Іосіфавіч	Пасол у Аўстрыі	Стаў
95	Сайганава Таццяна Іванаўна	Намеснік генеральнага дырэктара ААТ «Кандытарская фабрыка «Камунарка»	Стала
96	Клімовіч Наталля Анатольеўна	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стала
97	Дрожжа Аляксандр Сяргеевіч	Начальнік станцыі «Мінск-Пасажырскі»	Не стаў
98	Камароўскі Ігар Сяргеевіч	Дырэктар ААТ «Мінскі вагонарамонтны завод»	Стаў
99	Макарына-Кібак Людміла Эдуардаўна	Галоўны ўрач РНПЦ отарыналарынгалогіі	Стала
100	Гайдук Аксана Вячаславаўна	Намеснік генеральнага дырэктара ДВА «Гаррамаўтадар Мінгарвыканкама»	Стала
101	Старавойтава Ганна Валянцінаўна	Дырэктар гімназіі №31 Мінска	Стала
102	Кубракова Людміла Пятроўна	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стала
103	Місявец Віталь Рыгоравіч	Старшыня Фрунзенскай раённай арганізацыі РГА «Белая Русь»	Стаў
104	Мілаванаў Міхаіл Вячаслававіч	Намеснік дырэктара Музея гісторыі Мінска	Стаў
105	Дарафеева Ірына Аркадзьеўна	Загадчык кафедры Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў	Стала
106	Шаўцоў Дзмітрый Яўгенавіч	Дэпутат Палаты прадстаўнікоў	Стаў
107	Сокал Аляксей Уладзіміравіч	Першы намеснік генеральнага дырэктара ААТ «ЦУМ»	Стаў
108	Лакіза Вадзім Леанідавіч	Намеснік дырэктара Інстытута гісторыі Акадэміі навук	Не стаў
109	Бобрыкаў Сяргей Валянцінавіч	Начальнік Вайсковай акадэміі	Стаў
110	Захарава Лада Іванаўна	Дырэктар гімназіі №5 Мінска	Не стала

Хто яны, вязунчыкі?

Замест прагназуемай па 110-й акрузе Лады Захаравай, дырэктара гімназіі №5 Мінска, дэпутатам стала Вольга Мычко, галоўны ўрач бальніцы паліатыўнага догляду "Хоспіс".

У 108-й акрузе Мінска дэпутатам Палаты прадстаўнікоў стаў Максім Місько, старшыня праўлення Беларускага фонду міру.

Ганна Канапацкая, дырэктар ААТ "Грынгрэй", сябра Аб'яднанай грамадзянскай партыі, стала дэпутатам Палаты прадстаўнікоў па сталічнай акрузе №97.

У Асіповічах, калі верыць афіцыёзу, па акрузе №89 большасць галасоў атрымаў Аляксандр Багдановіч, трэнер спартыўнай каманды ўнутраных войскаў МВД.

Народная Воля http://www.nv-online.info 13 ВЕРАСНЯ 2016 г.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Алена АНІСІМ: «Мая дзейнасць празрыстая, ні ў чым іншым «не распісвалася»»



Намесніца старшыні ГА "Таварыства беларускай мовы" Алена АНІСІМ, якая абрана дэпутатам Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу па Стаўбцоўскай выбарчай акрузе, распавяла "Народнай Волі" пра паход на футбольны стадыён перад выбарамі, "кіруемую апазіцыю" і будучыя вострыя пытанні да прэзідэнта.

З 1991 года Алена Анісім працуе ў Інстытуце мовазнаўства Акадэміі навук, нейкі час яна вяла перадачу "Беларуская мова" на тэлеканале АНТ. Два гады таму збіралася выпушчаць прэтэндэнтам на прэзідэнцкіх выбарах, але да выключэння справа не дайшла.

«Разумею, што ў дадзенай сітуацыі перамогу атрымаць немагчыма, а я прызвычаілася дасягаць поспеху ў любой справе, за якую бяруся», – заявіла яна пазней.

А вось расход у дэпутаты даў свой плён…

– Спадарыня Алена, ці прадказальнай для вас стала перамога на парламенцкіх выбарах?

– Не зусім прадказальнай, але я спадзявалася на яе і імкнулася меваць да такога выніку.

– Перад выбарамі некаторыя прагназавалі, што Анісім пераможа, бо, маўляў, на акрузе не было кандыдатаў ад улады…

– Я ж не ведаю, штурхала там кагосьці ўлада альбо не, але адна мая канкурэнтка была выпучана ад дзяржаўнай установы, а другая – ад Партыі камуністаў Беларусі. Што ж датычыцца такіх аптымістычных прагназаў, то я адношу іх на тое, што пры ўсёй маёй сціпласці мая асоба была дастаткова вядомая ў параўнанні з тымі кандыдатамі, якія балатаваліся ў акрузе. Пяць гадоў працы на АНТ, пасада намесніка старшыні ГА "Таварыства беларускай мовы"… Гэта дастаткова важкія моманты. З іншага боку, разумею, што былі і нашы чаканні таго, каб менавіта такія людзі прайшлі ў парламент. Гэта мне і аванс, і падтрымка.

– Ці сутыкаліся вы з нейкімі праблемамі падчас выбарчай кампаніі?

– Вялікіх праблем не было. Адзінае, што мяне вельмі засмуціла, гэта публікацыя ў стаўбцоўскай раённай газеце, у якой было напісана, што выбарчая кампанія ідзе млява. А я ж не ведаю, ці запрашалі на пікеты, ніхто з журналістаў не прыходзіў і ні разу не асвятляў. Мне падалося, калі прадстаўнікі СМІ не цікавяцца ходам кампаніі, а загадзя даюць нейкія свае высновы, то гэта не зусім карэктна і правільна.

– Высокія чыноўнікі раней казалі, што хацелі б мець у парламенце прадстаўнікоў так званай "кіруемай апазіцыі". У Гэдзьн добра, калі чалавек "умерана радыкальных поглядаў", і Захад можа выбары прызнаць…

– Ці сустракаліся ў мой бок, але нябой кожны адказвае за свае словы, якія ён кажа. Асабіста я свой погляд ніколі не хавала, а заўсёды адкрыта агучвала іх на ўсіх сустрэчах і мерапрыемствах. Таму мая дзейнасць дастаткова празрыстая, і ні ў чым іншым я "не распісвалася". А ўжо хто і што хоча бачыць за маёй перамогай – гэта асабістая справа кожнага.

– Вы ведаеце вынікі на вашай акрузе па датэрміновым галасаванні і ў асноўны дзень?

– Усіх дакладных лічбаў пакуль не маю, але на асобных участках у Стаўбцоўскім раёне за мяне прагаласавала больш за 70 працэнтаў выбаршчыкаў.

– Як бы вы ахарактарызавалі свой электарат?

– Перш за ўсё гэта патрыёты. Людзі, якія любяць сваю краіну, любяць сваю гісторыю і шануюць мову.

– Ваша кампанія адзначала нейкія парушэнні падчас выбараў?

– Справа ў тым, што ў мяне наогул не было ніякага рэсурсу, каб задзейнічаць каманду назіральнікаў, а таму і пра парушэнні не магу нічога сказаць. Магчыма, незалежныя назіральнікі нешта бачылі…

– Як вы правялі дзень 11 верасня?

– З сям'ёй. А вось за дзень да выбараў я наведалася на футбольны стадыён "Барадзея", дзе мела магчымасць звярнуцца да мясцовых жыхароў. А ў дзень асноўнага галасавання дома, перавоздзіла дух і чакала выніку. І каля 2 гадзін ночы сакратар акруговай камісіі патэлефанавала мне і павядоміла пра перамогу.

– Адзначылі з сям'ёй?

– У 2 гадзіны ночы?! (*Смяецца.*) Не, у гэты час практычна ўсе ўжо спалі. Але мы напярэдадні пасядзелі сваім сямейным колам і адзначылі заканчэнне кампаніі, незалежна ад яе выніку. Я была задаволена сваёй працай, задаволена тым, як мяне падтрымлівалі і блізкія, і журналісты, і мае выбаршчыкі. Шчыра ўдзячна ім!

– Якіх змен найперш будзе дамагацца Алена Анісім на парламенцкім узроўні?

– Найперш трэба будзе задзейнічаць усё і ўсіх, каб мая праграма і мае абяцанні былі выкананы. Трэба, каб выправілася сітуацыя ў эканоміцы. Я лічу, што для гэтага ёсць усе магчымасці, проста трэба задзейнічаць усе рэзервовыя сілы і прыняць адпаведныя законы, якія будуць працаваць на палепшэнне сітуацыі. Веру, усё атрымаецца, бо шмат людзей зацікаўлены ў тым. Трэба, безумоўна, клапатаў – каб дзяржаўная беларуская мова была не дэкларатыўная, а рэальная.

– Усе ўжо прызвычаіліся, што дэпутаты практычна не задаюць вострых пытанняў, якія хвалююць людзей, ні кіраўніцтву ўрада, ні прэзідэнту, а ціха сядзяць чатыры гады і націскаюць на кнопкі…

– Я для таго і балатавалася ў парламент, каб ставіць перад кіраўніцтвам краіны праблемныя пытанні. І маё першае: як так здарылася, што людзі па 30–40 гадоў адпрацавалі на сваім працоўным месцы, а сёння атрымліваюць такія мізэрныя пенсіі, якія ім не дазваляюць нармальна жыць? Я не буду ціха сядзець…

Алесь СІВЫ.

ПАРАЛЛЕЛИ

Когда белорусские пенсионеры начнут получать бесплатные лекарства?

Польские пенсионеры будут иметь лекарства бесплатно. А белорусы?

С 1 сентября в Польше стартовала программа «Бесплатные лекарства пожилым людям». Теперь польские пенсионеры старше 75 лет могут получать в аптеках медицинские препараты бесплатно. В перечне лекарств – более 1000 наименований, и он будет дополняться каждые два месяца.

В то время когда белорусы, не исключено, будут приносить в больницы не только препараты, купленные за свои деньги, но и капельницы, а порой даже и постельное белье, в Польше станут выписывать бесплатные лекарства даже тем пожилым людям, что лечатся дома, а не в стационаре…

Сравнения не в пользу белорусских властей

Отметим, что указ был подписан польским президентом **Анджеем Дудой** 4 мая. И этим документом он буквально уничтожил последний рубеж обороны белорусской власти, утверждающей, что Беларусь – «социальное государство». Ведь в отличие от **Александра Лукашенко** лидер соседней страны борется за снижение пенсионного возраста и не повышает коммунальные платежи.

Что до белорусского руководителя, то, помните, он в одно время любил повторять: «*Вы знаете, как живется в Польше?*» Сейчас о соседях не вспоминает. Но все больше и больше белорусов узнают, как там, «за Бугом», живут люди.

В цифрах это выглядит так: средняя зарплата в Польше последние годы росла постоянно, и в начале 2016-го уверенно перешагнула рубеж в 1000 долларов. Во втором квартале упала до 3855 злотых. По курсу Нацбанка Беларуси на понедельник, 12 сентября, это 19 млн 556 тыс. в «старых» деньгах. В любом случае получается та же тысяча долларов.

Пенсия в Польше растет постоянно, но очень медленно. Причина – низкая инфляция, а порою и дефляция. В 2015 году средняя пенсия у поляков равнялась 2016 злотым. В этом – увеличится на 0,24% и предположительно составит 2021 злотый: по курсу Нацбанка Беларуси на понедельник – 10 млн 252,5 тыс. рублей (неденоминированных). Еще раз: это средняя пенсия по стране.

Надежд на повышение пенсий нет

И при таких пенсиях польские власти вводят программу бесплатного обеспечения медикаментами пожилых людей. По подсчетам Министерства здравоохранения, в 2016 году на программу «75+» будет выделено 125 млн злотых (около 30 млн евро), в 2017 году – 560 млн злотых (около 127 млн евро).

Так какое государство можно называть социальным, польское или белорусское? С этим вопросом мы обратились к экс-министру труда **Александру Соснову**.

«*Есть государства и более социальные. США, к примеру, Австрия, Швеция, Норвегия*, – говорит бывший чиновник. – *Но, безусловно, поддержка пенсионеров в Польше не сравнима с белорусской. Но, по моему мнению, введение льгот – это неправильно, так как искажает экономическую систему, мешает конкуренции, нормальному развитию экономики. Может, я и не прав*».

А стоит ли белорусским пенсионерам ждать подобного решения о бесплатных лекарствах для пожилых людей от белорусских властей? Ответ Александра Викторовича был однозначен: нет. Он считает, что белорусам не стоит надеяться и на то, что в ближайшей перспективе пенсии начнут хотя бы приближаться к польским: «*Пока у власти люди, которые пришли в ее высшие эшелоны не для того, чтобы развивать страну, а чтобы набить карман себе и потомству, не о чем даже говорить!*»

Популисты, халявщики и воры

По мнению экс-министра труда, в свое время Беларусь и Польша стартовали с примерно равных позиций, причем у нас даже было преимущество. А в итоге нынче польские пенсионеры получают в 3–4 раза больше. Заметьте, при ценах на многие вещи ниже, чем у нас. «*Все потому, что поляки решились на «шоковую терапию», в одно время стали жить хуже белорусов. Это было в 1990-е. А наши защищали прежние порядки, а результат вот он – что и предсказывалось 20 лет назад. Не надо было допускать к власти популистов, халявщиков и ворье!*»

И все же надежду на перемены к лучшему не стоит убивать: «*Надеяться стоит всегда. К примеру, я надеюсь на то, что эта власть когда-нибудь «скрутится». Вот тогда стоит рассчитывать на какие-то изменения к лучшему*».

СРАВНИМ!

8 фактов о польских пенсионерах

1. Пенсию абсолютное большинство поляков сейчас получает из двух источников: государственного пенсионного фонда и из созданного в 1998 году «Открытого пенсионного фонда» (OFE), куда каждый должен был делать отчисления во время работы (ушедшие на пенсию до 1998 года получают только государственную пенсию).

2. Пенсионерам, у которых размер пенсии меньше средней, помогают льготами – на медицинское обслуживание, адресными дотациями на оплату жилья и лекарства. Даже если они не достигли 75 лет.

3. Уровень цен на продукты в Польше один из самых низких в Европе. Если сравнивать с Беларусью, то на абсолютное большинство их цены ниже в 1,5–2 раза.

4. В отличие от белорусского пенсионера, польскому поехать отдохнуть к морю куда легче. И не только потому, что размер пенсии у него в разы больше. Но и потому, что поляки путешествуют без виз по всей Европе и не только. К тому же цены на авиабилеты сказочно низки: в дни скидок можно забронировать билет в другую страну за 10–20 евро.

5. Если белорусские пенсионеры могут ездить со скидками только на дачу, то поляки имеют право на скидку в 50%, чтобы проехать в любую точку страны. В пригородных поездах они оплачивают лишь 37%.

6. Польские пенсионеры, желающие отдохнуть культурно (посетить музеи, галереи, выставки, концерты), могут сделать это либо совершенно бесплатно, либо с большой скидкой.

7. Как и белорусы-пенсионеры, их польские коллеги (выросшие при социализме) часто лучшим отдыхом считают дачу. Так вот до многих «фазенд» они могут добраться без малейших проблем. Ведь выделявшиеся когда-то участки давно оформлены в собственность. А она в Польше неприкосновенна. И сейчас многие дачные участки находятся либо в городской черте разросшихся крупных населенных пунктов, либо рядом с ними. Даже в Варшаве множество дачных кооперативов разбросано по окраинам. А ведь в городском транспорте, в зависимости от воеводства, пожилые люди либо получают скидки на проезд, либо вовсе ездят бесплатно.

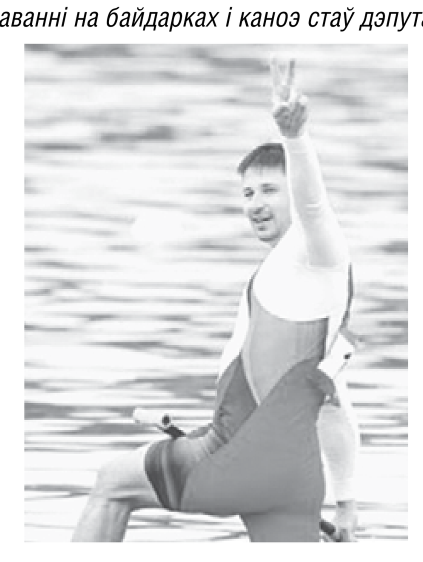
8. Пенсионеры, достигшие 75 лет, освобождаются от абонентской платы за радио/телевидение. «Молодые» пенсионеры пользуются этой льготой в зависимости от размера пенсии.

Олег ШЕПЕЛЮК.

РАКІРОЎКА

Аляксандр БАГДАНОВІЧ: «Са спортам закончана…»

Алімпійскі чэмпіён па веславанні на байдарках і каноэ стаў дэпутатам Палаты прадстаўнікоў.



Увогуле, у новы склад Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу патрапілі два прадстаўнікі беларускага спорту – пераабраны дэпутат, кіраўнік Беларускай федэрацыі лёгкай атлетыкі **Вадзім Дзевятоўскі** і чэмпіён Алімпіяды ў Пекіне **Аляксандр Багдановіч.**

– Я першы раз удзельнічаю ў такой кампаніі, таму было крыху нязвыкла, – распавёў "Народнай Волі" Аляксандр. – Але ў той жа час – цікава. Шмат размаўляў з людзьмі, даведаўся пра іх праблемы…

– Што абяцалі выбаршчыкам?

– Я балатаваўся ў Магілёўскай вобласці па Асіповіцкай акрузе №89, таму буду адстойваць інтарэсы нашага рэгіёна. А пустых абяцанняў не даваў – гэта не па мне.

– З вялікім спортам развіталіся канчаткова?

– Так, сумяшчаць дзве справы не атрымаецца. Да таго ж узрост… Дарэчы, мой брат Андрэй яшчэ працягне трэніравацца. У яго няма жадання ісці ў палітыку.

– А на ваша рашэнне што паўплывала?

– Хочацца рэалізаваць сябе не толькі ў спорце. У мяне дзве вышэйшыя адукацыі, у тым ліку і эканамічная. Саспеў і па ўзросце, і па разуменні, што трэба нешта змяняць у сваім жыцці. Я прызвычаіўся ў спартыўнай сферы адстойваць інтарэсы дзяржавы, а зараз буду адстойваць інтарэсы грамадзян.

– У якой парламенцкай камісіі вам было б цікава працаваць?

– Пакуль пра гэта нават і не думаў.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ЛИЧНОЕ МНЕНИЕ

Победа нищеты над разумом

В нашей стране на прошедших парламентских выборах было сформировано более 6000 участков для голосования. На каждом из них работали примерно 20 человек, в основном это учителя школ и преподаватели средних и высших учебных заведений. Всего примерно 120 тысяч человек участвуют уже более 20 лет в том, что называется политическим фарсом. Фактически они являются главными хранителями существующего режима. Выходит, им нравится их нищенская зарплата и гарантированная нищета им и их детям. Я уважаю их позицию, высказанную самым разным образом на разных этапах выборов. Так что могу поздравить своего соперника с очередной победой нищеты над разумом.

И, поверьте, не стоит ныть и плакать по этому поводу и бегать по площадям с криками «Меня обманули!». Ведь все знали, на чью мельницу льют воду…

Жизнь прекрасна и многообразна. Можно наслаждаться книгами Курта Воннегута и музыкой «Аукциона». Можно бегать марафоны, ходить в горы, учить английский, наконец, никто не запрещает реализовать себя за границей.

Мне не нравятся люди, которые прикрывают свою гражданскую позицию знанием белорусской мовы и отчаянной русофобией, ожидая за это подачки из Европы. Нобель уже получен, второго, как ни старайтесь, белорусам не скоро дадут.

Рассчитывать на помощь депутата, образно говоря, назначенного властью, избирателям не стоит. «Назначенный депутат» не будет отстаивать в парламенте ваши интересы. Прежде всего он будет благодарить власть и отстаивать интересы власти, во вторую очередь – свои шкурные интересы, ну и потом, если время и совесть останется, обратит свое внимание и на вас.

Так что не стройте иллюзий, друзья. Я лично эту власть не выбирал, верить ей нельзя, бояться – смешно, просить – бессмысленно.

И хочу сказать всем: не верьте, не бойтесь, не просите.

Нужно надеяться.

Мир в XXI веке стремительно меняется, как бы ни сопротивлялись этому консерваторы-охранители, засевшие в руководстве нашей страны. И меняется к лучшему: жертвы перестают быть виновными, вековые структуры, построенные на насилии, трещат по швам. Не надо скрывать насилие ради сохранения «прекрасных» школ, «чудесных» церквей, авторитарных режимов и т.д. Насилие рождает насилие и ничего более того. Все это рухнет само собой без всякого усилия. Надо лишь верить и жить.

Сергей СКРЕБЕЦ, экс-кандидат в депутаты Палаты представителей шестого созыва по 96-му Чкаловскому избирательному округу.

ЭКОНОМИКА

В Беларуси дефляция. Впервые за последние семь лет

Эксперты связывают это с падением доходов населения и сокращением расходов домашних хозяйств на непродовольственные товары.

Впервые с 2009 года в Беларуси произошло снижение индекса цен на товары и услуги. Аналитики прогнозируют дальнейшее снижение цен на непродовольственные товары.

По данным Белстата, в августе 2016 года индекс цен по отношению к декабрю 2015-го вырос на 7,6%, но по сравнению с июлем снизился на 0,1%.

Последний раз дефляция в Беларуси наблюдалась в августе 2009 года, когда цены снизились на 0,2%.

Цены на продовольственные товары в августе нынешнего года по сравнению с июлем снизились в среднем на 0,5% (с начала года – выросли на 5,3%). Непродовольственные товары подорожали на 0,3% (6,5%), услуги – на 0,01% (15,2%).

По недавнему прогнозу Евразийского банка развития (ЕАБР), инфляция по итогам 2016 года в Беларуси составит 12,6%. К 2020 году правительство планирует снизить инфляцию до 5%.

Независимые эксперты также прогнозируют снижение цен на непродовольственные товары вслед за уменьшением реальных доходов населения.

Согласно данным Белстата, в первом полугодии на приобретение непродовольственных товаров домашние хозяйства Беларуси направляли 30,3% своих потребительских расходов. Все последние годы расходы домашних хозяйств на приобретение непродовольственных товаров снижаются (в 2012-м на эти цели белорусские семьи тратили 36,5% своих потребительских расходов, в 2013-м – 37,6%, в 2014-м – 34,4%, в 2015-м – 32,7%).

«*Когда падают доходы населения, расходы домашних хозяйств на приобретение непродовольственных товаров сокращаются. Соответственно, цены на непродовольственные товары вряд ли будут расти, а возможна даже и дефляция по отдельным позициям*», – отметил в беседе с корреспондентом БелаПАН экономист **Антон Болточко**.

По мнению экспертов, фундаментальные предпосылки для роста цен на потребительском рынке сегодня отсутствуют.

«*Ограничение темпов роста зарплат, их увязка с производительностью труда уже привели к снижению спроса на импорт и к уменьшению розничного товарооборота в целом. Соответственно, когда платежеспособный спрос не растет, возможности производителей повышать цены ограничены*», – говорит финансовый аналитик Исследовательской группы BusinessForecast.by **Александр Муха.**

Даже в случае роста курса доллара пропорционального увеличения цен на потребительском рынке не произойдет, считает он.

«*В условиях снижения реальных доходов населения компании при выстраивании ценовой политики стали больше ориентироваться на платежеспособный спрос населения и на динамику инфляции, а не на движение курса доллара. Поэтому в 2015–2016 годах, несмотря на наблюдаемое ослабление рубля, перенос девальвации на цены оказался существенно меньше, чем в предыдущие годы*», – отметил Муха.

Дополнительным фактором, который приводит к замораживанию цен на потребительском рынке, является и монетарная политика Нацбанка.

«*Нацбанк реализует жесткую монетарную политику – денежная база остается примерно на уровне начала года, и этот фактор также приводит к замедлению инфляции*», – считает Антон Болточко.

АФІЦЫЙНА

Ярмошына пахваліла апазіцыю «за канструктывізм»

Як заявіла ўчора старшыня Цэнтрвыбаркама Лідзія Ярмошына, апазіцыя ў парламенцкіх выбарах удзельнічала «вельмі актыўна».

«Большасць кандыдатаў у дэпутаты ад палітычных партый былі з апазіцыі, – *сказала яна.* – Я ацэньваю таксама пазітыўна яшчэ і ў тым плане, што яны ўпершыню не выкарыстоўвалі рыторыкі, накіраванай на зрыў выбараў. Прынамсі, яна не выкарыстоўвалася ў масавым парадку. Што не было масавага зняцця кандыдатаў у дэпутаты ў знак пратэсту. Пазіцыя апазіцыі, даруйце за таўталогію, на мой погляд, на гэтых выбарах была больш канструктыўная, чым раней".

Народная Воля http://www.nv-online.info 13 ВЕРАСНЯ 2016 г.

СПЕЦЫЯЛЬНЫ РЭПАРТАЖ

Даражэй, чым у «Еўраопце»

У сталіцы стартаваў сезон кірмашоў.







Першыя спробы разгарнуць у Мінску сезонны продаж садавіны і агародніны ля "Чыжоўка-Арэны" былі вельмі сціплыя. Як патлумачыла адна з прадаўшчыц незадаволенай бабулі, гэта з-за выбараў. І параіла: прыходзьце, маўляў, праз тыдзень – тады рынак будзе значна багацейшы.

Сапраўды: не было ні канцэртнай праграмы калектываў мастацкай самадзейнасці, назіралася малая колькасць машын фермераў і перакупшчыкаў, ніхто не прапаноўваў юшку ці бліны. З пачастункаў былі шашлыкі (1,86 рубля за 100 грамаў курынага, 3,15 рубля – свінога). Перад уваходам на кірмаш прадавалі шкарпэткі-рукавіцы-паясы з сабачай, авечай ды казінай воўны, кухонныя прылады, ручнікі і пацешных дамавікоў, кітайскія вырабы.

Кірмаш быў арганізаваны Мінскім аблспажыўсаюзам. Гандлёвых кропак налічвалася каля двух дзясяткаў. Тут можна было і рыбкі купіць (асяцёр – па 14,89 рубля, карп – ад 4,40 да 4,72, амур – па 5,24 рубля), і журавін (па 3,39–3,70 рубля за кіло) і кавун (па 50 капеек), і яблыкаў (ад 0,41–1,00 рубля), і гародніны (бульба і буракі па 30 капеек, морква – па 0,41 рубля, памідоры – па 0,69, цыбуля звычайная – 0,50, чырвоная – 0,83, белая – 1,50, агуркі – 0,96–1,12, перац – па 1,43 рубля).

У некалькіх палатках гандлявалі мясам – як ялавічынай, так і свінінай, а таксама салам. Свініна «па-сялянску» з Клецка каштавала 5,85 рубля (першы гатунак) і 3,22 (другі), карэйка – 8, грудзінка – 5,90, катлетнае мяса – 5,68, свініна (разруб) – 4,80, рагу – 4,25, рулька – 3,47, супавы набор – 1,10, свіныя ногі і галовы – па 0,70 рубля. Сала свежае – па 5,50 рубля.

Лагойскае райпо прадавала прадукцыю прыкладна таго ж асартымента на 20–40 працэнтаў даражэй, але тут можна было набыць і лапатачную частку за 9,75 рубля, і шыйную (11,82) і тазасцегнавую (9,75). Таму пакупнікоў было больш.

Яшчэ на адной «Купаве» з мясам амаль усе цэннікі былі перакрэслены і пазначаны больш нізкія кошты: відаць, прадаўцы вырашылі скінуць цэны, каб не везці тавар назад. Розніца, трэба сказаць, была істотная – 2–2,5 рубля...

Вілейскае райпо прапаноўвала некалькі відаў печыва. У некалькіх палатках прадаваўся вінаград (сіні – па 2,71 рубля, зялёны – па 2,48). У адным з намётаў стаяла чарга за лісічкамі па 6,65 рубля.

«*Хутка народ зусім нічога гатаваць не будзе*», – заўважыла дама бальзакаўскага ўзросту каля машыны з Маладзечна, на якой прапаноўваўся нязвычны асартымент: кашы, смажаная ялавічына, плоў у пластыкавых упакоўках з надпісам «*Толькі разагрэць*». «*Амаль як у касманаўтаў*», – усміхнуўся мужчына гадоў 50-ці. Незвычайную ежу народ па большай частцы толькі разглядаў, затое актыўна браў марынаваныя карнішоны ды памідоры ў таматнай заліўцы. "*Бярыце-бярыце! Вельмі смачныя!*» – гучна рэкламавала прадаўшчыца, прапаноўваючы агурочкі на пробу.

"*Налятай народ, купляй агарод!*» – па-заліхвацку зазываў пакупнікоў прадстаўнік Дзяржынскага райпо з кавунамі і не толькі.

А ля суседняй палаткі пуста, толькі сядзіць млявая прадаўшчыца з позіркам кустодзіеўскай дзевы. Народ скардзіцца: "*Нешта ў вас даражэй, чым у "Еўраопце»*. Сапраўды, цэны на некаторыя прадукты даражэй магазінных, і гэта не магло не здзіўляць. Бо ў многіх райцэнтрах, з якіх у Мінск прыехалі прадстаўнікі на дэбютны сёлета кірмаш, ёсць крамы гэтай сеткі, і наіўна спадзявацца, што пенсіянеры, мамы з дзецьмі ды беларусы, якія вырашылі сэканоміць пасля "провадаў" дзяцей у школу, будуць браць бульбу-моркву-цыбулю і іншыя дары беларускіх палёў-агародаў па больш высокай цане, чым у краме. І на Чыжоўскім рынку жыхары мікрараёна прывыклі бачыць цэны ніжэй, чым былі намаляваны на некаторых цэнніках.

Увогуле, здзівіла дзіўная коштавая палітыка. Да некаторых палатак народ падыходзіў і адразу сыходзіў. Няўжо ў райцэнтрах у спажыўкааперацыі так добра ідуць справы, што ёй не патрэбны грошы мінчукоў?

«*Гэта ж не я ўсталёўваю кошты*», – апраўдвалася дзяўчына ў намёце з Лагойска. У выніку дыні па 1,40 рубля засталіся ляжаць некранутымі, а вось у прыватніка з каўказскім акцэнтам такія ж «тарпеды» коштам па рублю за кілаграм разабралі з багажніка «Жыгулёў» вокамгненна. Затое яблыкі ды «набор для баршчу» народ браў ахвотна – кошты на гародніну ў «гасцей з поўдня» былі ці не лепшыя на кірмашы.

Як абяцаюць у Мінгарвыканкаме, праз тыдзень кірмашы пройдуць з леташнім размахам. Акрамя звыклых латкоў з плодаагародніннай прадукцыяй, мяснымі і каўбаснымі вырабамі, свежай рыбай будуць прадстаўлены і малаказаводы з усёй краіны, прадпрыемствы, якія вырабляюць мёд, паўфабрыкаты, кансервы, нехарчовыя і іншыя тавары, саджанцы.

Кірмашы будуць працаваць на працягу амаль двух месяцаў (да 30 кастрычніка) на пляцоўках каля «Чыжоўка-Арэны» і ва ўсіх адміністрацыйных раёнах Мінска. Але калі ў іншых раёнах яны будуць праходзіць толькі па суботах, то на пляцоўцы ля «Чыжоўка-Арэны» – яшчэ і ў нядзелю.

17–18 верасня будуць прадстаўлены сельгасвытворцы Брэсцкай вобласці, яшчэ праз тыдзень – Віцебскай, затым – Гомельскай, Гродзенскай, Мінскай і Магілёўскай. А заключны кірмаш з удзелам прадстаўнікоў усіх абласцей Беларусі адбудзецца ***29–30 кастрычніка***.

На пляцоўцы ля Палаца спорту кірмашы запланаваны на ***1, 2, 8 і 9 кастрычніка.***

З 15 верасня па 15 лістапада будзе арганізаваны выязны гандаль плодаагародніннай прадукцыяй ураджаю 2016 года з машын і латкоў каля жылых дамоў. Ва ўсіх мікрараёнах горада для штодзённага продажу бульбы і плодаагародніннай прадукцыі вытворцамі і фізічнымі асобамі выдзеляць 195 пляцовак (у мінулым годзе іх было 175).

Алег ШАПЯЛЮК.

НЕЗАВИСИМАЯ ЭКСПЕРТИЗА

Борис ЖЕЛИБА, профессор, доктор экономических наук



Жизнь в долг

Начиная с 2013 года Беларусь ежегодно по государственному долгу погашает более 3 млрд долларов. Примерно столько должна заплатить в нынешнем году. Следующий, 2017-й, не будет исключением. Это для нашей страны огромные деньги, которые могли бы пойти на обновление и развитие реального сектора экономики, на улучшение благосостояния народа. Но не пошли… Такова цена «дальновидной» финансовой политики властей.

Государственный долг Беларуси увеличился с начала года на 9,3%. При этом внешний государственный долг составил 13,3 млрд в долларовом эквиваленте, добавив с начала года 847 млн долларов, или 6,8%. Внутренний государственный долг, представленный в основном облигационными займами Министерства финансов, насчитывал на эту же дату 9,4 млрд рублей и немного уменьшился. Однако приличная его часть – это валютные займы. По внешним долгам основные наши кредиторы – Евразийский фонд стабилизации и развития (привлечено с начала года 800 млн долларов), правительство и банки России (276,9 млн долларов), банки Китая (179,5 млн долларов), Международный банк реконструкции и развития (46,6 млн долларов). Привлечено за полгода кредитов более чем в два раза больше, чем погашено. Наш валовой внутренний продукт уложится в этом году в 52–53 млрд долларов, то есть будет меньше прошлогоднего. Тогда внешний госдолг по отношению к ВВП будет порядка 25%. Если к госдолгу добавить долги белорусских банков и предприятий (корпоративный долг), то так называемый валовой долг будет под 40 млрд долларов, или 4200 долларов на человека.

Занимают все страны, это обычная мировая практика. В ряде развитых стран госдолг даже превышает размер ВВП. Например, в США, Германии, Италии. В Японии он вообще выше 200% ВВП. Однако развитым экономикам не в тягость его обслуживать. В их денежном обращении находятся мировые валюты – доллар, евро, йена. Беларуси же мировые валюты необходимо зарабатывать за счет своего экспорта, который из года в год снижается. Его треть составляют нефть и нефтепродукты, мировые цены на которые упали более чем в два раза. Важнейшим источником валюты, которая направляется на выплату по внешнему госдолгу, служат доходы бюджета от вывозных пошлин на нефтепродукты. На этот год они планировались в размере 1,1 млрд долларов, но за полгода поступило лишь 390 млн долларов. Из-за долгов за газ Россия существенно снизила поставки нефти на белорусские НПЗ. Казалось бы, стороны достигли компромисса по цене на газ, но Беларусь не хочет гасить накопленный долг в сумме свыше 300 млн долларов, и переговоры продолжаются, как и продолжаются недопоставки российской нефти. В России с 2015 года осуществляется налоговый маневр, который предполагает увеличение в цене нефти налога на добычу полезных ископаемых и уменьшение вывозных пошлин на нефть. Учитывая, что российская нефть покупается Беларусью беспошлинно, это сулит белорусским НПЗ рост цен на сырье, а белорусскому бюджету – дальнейшее снижение поступлений вывозных пошлин от экспорта нефтепродуктов. Все идет к тому, что Беларусь в ближайшей перспективе утратит российский бонус и станет покупать нефть у России практически по мировым ценам.

Погашать внешние да и внутренние валютные долги белорусскому правительству становится все труднее и труднее. Оно давно живет по принципу «у кого стрельнуть до зарплаты». Все большая часть этих долгов рефинансируется, то есть чтобы вернуть подошедшие к сроку выплаты кредиты, необходимо делать новые заимствования. В 2017 году финансовым властям вновь предстоит выкручиваться. Впрочем, не впервой. Министерство финансов планирует разместить очередной выпуск своих облигаций на европейском рынке. На этот раз сумма евробондов оценивается в объеме 800 млн долларов. Евробонды дороги (до 8–9% годовых). Из-за этой дороговизны Минфин из года в год откладывал заем. На этот раз, видно, решили, что терять уже нечего. К тому же коллективный покупатель евробондов не требует проведения каких-либо реформ в отличие от того же МВФ. Еще 360 млн долларов ожидается найти на внутреннем рынке путем продажи государственных валютных облигаций населению и юридическим лицам, в основном банкам. Ожидается также поступление следующих траншей кредита, выделенного упомянутым ЕФСР, которым распоряжается Евразийский банк развития, где в основном российские деньги. И, главное, правительство не теряет надежды получить в следующем году долгожданный кредит МВФ, переговоры с которым весьма затянулись. Помнится, еще в декабре прошлого года белорусские профильные чиновники заявляли, что все проблемы уже решены. А воз и ныне там. Главная проблема, что чиновники от МВФ не видят структурных реформ в белорусской экономике. Не видят ни приватизации крупных предприятий, ни перестройки системы управления госпредприятиями, ни прекращения практики их бюджетной поддержки. Всего того, что может пошатнуть, как заявляет наш лидер, политические устои государства.

Поэтому властям ничего не остается, как скрести по валютным сусекам, чтобы справиться с тяжелеющим госдолгом при ухудшающейся внешней и внутренней экономической конъюнктуре. Белорусским властям долгое время относительно везло. То цены со скидкой на углеводороды у России выторгуют, то провернут аферу с растворителями-разбавителями, то пошлины от нефтепродуктов себе в бюджет выпросят, то еще что-нибудь придумают. А тут как будто фортуна отвернулась от них. Нарастающий кризис с угасающими ВВП, зарплатами, с растущими проблемными кредитами и безработицей только усугубляет тяжесть долгов обреченной белорусской экономики. От бессилия белорусским чиновникам ничего не остается, как заниматься словесной эквилибристикой. Типа высказываний премьера о возврате на траекторию роста либо перечисления министром экономики «достижений» в виде своевременных расчетов с кредиторами (ценой рефинансирования), снижения ставки рефинансирования, удержания инфляции и т.п. Кстати, если у нас она с начала года достигла 7,8%, то в Казахстане – 5,2%, в России – 3,9%, Украине – 4,8%.

ЧУЛІ?

Алексіевіч адкрыла «прытулак для пісьменнікаў»

Беларуская нобелеўская лаўрэатка па літаратуры ўзяла ўдзел ва ўрачыстым адкрыцці «горада-прытулку» ў Пітсбургу ў ЗША.

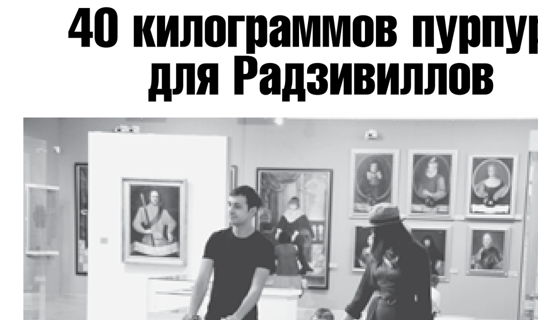


Пітсбург належыць да ліку 50 гарадоў свету, аб'яднаных у гэтак званай Міжнароднай сетцы гарадоў-прытулкаў, дзе могуць часова знаходзіцца творцы, якім пагражае пераслед у сваёй краіне. Галоўная кватэра згаданай міжнароднай сеткі знаходзіцца якраз у гэтым амерыканскім горадзе.

У свой час месцам у такім горадзе-прытулку пакарысталася і сама Святлана Алексіевіч, калі пражывала ў Гётэборгу ў Швецыі.

СТИЛЬ

40 килограммов пурпура для Радзивиллов



Перед новым сезоном в Национальном художественном музее стены изменили цвет. Зеленый, шоколадный, малиновый – директор музея Владимир Прокопцов лично выбирал новый колер для каждой коллекции. Зал, где размещены портреты Радзивиллов, стал пурпурным. Богатый фон, королевский. На две стены потрачено 40 килограммов краски. Для наших родовитых князей не жалко.

Виктория ДРОЗД.
Фото Антона КИРЕЕВА.

СОЛИДАРНОСТЬ

Где Виктор Гончар и Анатолий Красовский?

16 сентября, в семнадцатую годовщину насильственного исчезновения белорусов Виктора Гончара и Анатолия Красовского, в Эйндховене (Нидерланды) пройдет традиционная ежегодная акция памяти насильственно исчезнувших белорусов.

16 сентября 2008 года при участии муниципальных властей в центре Эйндховена, который в 1995–2012 годах являлся городом-побратимом Минска, были посажены четыре дуба в память о бывшем министре внутренних дел Беларуси Юрии Захаренко, политике Викторе Гончаре, бизнесмене Анатолии Красовском и журналисте Дмитрии Завадском. С тех пор каждый год 16 сентября в Эйндховене проходит церемония почтения памяти исчезнувших белорусов.

Мероприятие организовано «Международной амнистией», Федерацией нидерландских профсоюзов (FNV) и фондом «Мы помним».

В этом году церемония начнется в 16 часов. Как всегда, откроет ее дочь насильственно похищенного Анатолия Красовского Валерия.

В этот же день в 14.30 организаторы церемонии проведут пикет против смертной казни в Беларуси. Акция пройдет на площади 18 сентября и будет длиться один час.

Оба мероприятия открыты для посещения.

Даша ПАВЛОВСКАЯ.

НЕ ПРАПУСЦІЦЕ!

Да нас едуць зоркі сусветнага біятлона!

16 верасня ў спартыўным комплексе стартуе Міжнародны біятлонны фестываль «Гонка легенд – зоркі біятлона за мір» з удзелам алімпійскіх чэмпіёнаў з розных краін, якія завяршылі выступленне ў прафесійным спорце. Адна з арганізатараў фэсту – трохразовая алімпійская чэмпіёнка Дар'я Домрачава.

Хто адгукнуўся на запрашэнне беларускай спартсменкі? У Мінск едуць шматразовыя алімпійскія чэмпіёны з Германіі Свен Фішар і Рыка Грос, нарвежац Хальвард Ханевольд, аўстрыец Крыстаф Зуман, алімпійская чэмпіёнка Карын Ніягрэ, прызёры Гульняў Сільві Бекар, Мары-Лор Бруна, Сандрын Баі – усе яны з Францыі.

Усе аматары спорту, хто не палянуецца прыехаць у Раўбічы загадзя, змогуць трапіць на аўтограф-сесію легенд біятлона, якая пройдзе перад гонкамі. Новыя аўтограф-карты, фатаграфіі, гутаркі з кумірамі – усё гэта будзе ў распараджэнні фанатаў на працягу цэлых дзвюх гадзін.

РЕГИОН

В Черикове запущена крупнейшая в области солнечная электростанция

Работать она начала буквально пару дней назад.

– Наша компания ООО «Энергия века» подписала инвестиционный договор в 2015 году на 6,6 млн белорусских рублей (деноминированных), в рамках которого мы построили фотоэлектрическую станцию, – *рассказал местной прессе директор компании ООО «Энергия века»* **Игорис Котовас**. – Мощность электростанции составила 3 МВт·ч, установлено более 11.400 солнечных панелей. Создано восемь рабочих мест. Предприятие является полностью экологически чистым. Территория Чериковского района пострадала от аварии на ЧАЭС, поэтому строительство таких объектов просто необходимо.

Станция построена по современным передовым технологиям, какого-то особенного постоянного человеческого вмешательства не требуется. Все, что необходимо, – это простое обслуживание. Если, например, чисто теоретически представим, «налетела» песчаная буря и засорила солнечные панели – то необходимо просто их протереть.

Пока что это самая мощная солнечная электростанция в области.

Кстати, Игорис Котовас – литовец, но родился он в Могилевской области.

– Я люблю Беларусь, – цитирует литовца газета «Вестник Чериковщины». – Мне кажется, что надо помогать властям развивать восточные регионы, которые исторически значительно пострадали, в том числе и от аварии на Чернобыльской атомной электростанции. Плюс ко всему энергетика – это существенное влияние на развитие государства. Сложно сказать, как быстро окупится этот проект, но по подсчетам это очень долгосрочно – срок окупаемости составляет десятки лет.

Алина ВЕТРОВА.

СТРАТА

Не стала прафесара Юрыя Хадыкі

Доктару фізіка-матэматычных навук і актыўнаму дзеячу адраджэнскага руху было 78 гадоў. Апошнім часам Юрый Хадыка жыў у сына ў ЗША, у штаце Каларада.

Юрый Віктаравіч Хадыка нарадзіўся ў Мінску 23 чэрвеня 1938 года. Ён зрабіў кар'еру ў фізіцы, узначальваў секцыю аптычна-электронных сродкаў разведкі ў камісіі АН СССР па распрацоўцы прагнозу развіцця ўзбраенняў, абараніў доктарскую "Аптычныя характарыстыкі факелаў балістычных ракет", з'яўляецца аўтарам каля 150 навуковых прац па фізіцы.

Апроч таго, аддаў шмат часу працам па даследаванні гісторыі Беларусі – браў удзел у зборы матэрыялаў (экспедыцыі) і напісанні "Зводу помнікаў гісторыі і культуры Беларусі". У 1979 годзе Хадыка адкрыў пры АН БССР Музей старажытнабеларускай культуры.

У 1980-я гады ён далучыўся да руху беларускага адраджэння, з 1988-га па 2007 год быў намеснікам старшыні БНФ. Таксама Юрый Хадыка ўваходзіў у назіральную раду БХК і быў прарэктарам Народнага ўніверсітэта.



ВЯНОК ПАМЯЦІ

Ён быў беларускім Атосам

Хто не вораг, той можа стаць саюзнікам

У глухія савецкія часы нас, студэнтаў-майстроўцаў, уразіла чутка, што ў Акадэміі навук фізік (!) Юрый Хадыка чытае лекцыі пра хрысціянскую культуру Еўропы і пра старабеларускае мастацтва. Гэта былі незабыўныя глыткі свежага паветра – калі сапраўдныя, а не дзьмутыя эстэтычныя вяршыні сцвярджаліся дакладнай аргументацыяй.

І ў палітыцы Юрый Віктаравіч прапаноўваў рашэнне з уласцівай фізіку дакладнасцю, добрасумленна выслухоўваючы доказы апанентаў і добразычліва аргументуючы. Ягоным усёчасным прынцыпам было "хто не вораг, той можа стаць саюзнікам", ён быў маторам кааліцыйных паразуменняў дэмакратычных сіл, бо па-навуковаму разумеў: скансалідаваную дыктатуру адолець можна толькі разам.

Пры гэтым Юрый Віктаравіч меў цвёрдую і маральную беларускую пазіцыю і гатовы быў за яе ахвяраваць сабою, як гэта было падчас галадоўкі 1996 года, калі яго, арганізатара акцыі пратэсту супраць знішчэння незалежнасці Беларусі, кінулі ў вязніцу. Некалі на будынку Інстытута фізікі Акадэміі навук, дзе быў кабінет Хадыкі,ператвораны з канца 1980-х у фронтаўскае выдавецтва і ў сядзібу БНФ, з'явіцца памятны знак. Спачуваю сынам. Светлая памяць аднаму з тытанаў новага Беларускага Адраджэння.

Вінцук ВЯЧОРКА, экс-старшыня Партыі БНФ.

Першачарговым крытэрыем было сумленне

Юрый Хадыка – гэта ўнікальная асоба. Паводле адукацыі фізік, прычым не абы-які, а лаўрэат прэміі Савета міністраў СССР. Адначасна захапіўся глыбокімі традыцыямі беларускай культуры, гісторыі, паказаўшы сябе абсалютна дасведчаным мастацтвазнаўцам, культуролагам. Гэта з аднаго боку.

З іншага – як толькі павеялі вятры перабудовы, ён актыўна ўключыўся ў грамадскую дзейнасць, быў адным са стваральнікаў Беларускага Народнага Фронту. А галоўнае – быў чалавекам, у якога першачарговым крытэрыем было сумленне. Ён мог у нечым памыляцца, мог нешта не так трактаваць, але разумеў гэта паводле свайго ўласнага сумлення.

Ягоная гераічная галадоўка 20 гадоў таму, у красавіку-траўні 1996-га, шмат што памяняла ў мазгах людзей, прадэманстраваўшы прыклад таго, як трэба змагацца. Таму гэта вельмі вялікая страта, нам усім Юрыя Хадыкі будзе моцна не хапаць...

Лявон БАРШЧЭЎСКІ, грамадскі дзеяч, старшыня Партыі БНФ (2007–2009 гг.).

Гэта надзвычай вялікая для нас страта

Па-першае, выказваю глыбокае спачуванне родным, блізкім, сябрам Юрыя Хадыкі. Ён варты таго, каб пра яго ўспомнілі добрым словам...

Магу сказаць, што мы заўсёды нядрэнна адзін аднаго разумелі. Асабіста для мяне яго разуменне таго ці іншага пытання, яго думка былі вельмі важкія. Мяне вельмі здзіўляла, як ён глыбока ўнікаў у беларускую гісторыю, у рэлігійныя справы. Відаць, у гэтым сэнсе проста апярэджваў іншых, бо, шчыра кажучы, не кожны фізік – прычым добры фізік-тэарэтык – настолькі добра разбіраецца ў пытаннях, як кажуць, сівой даўніны. То бок чалавек тэхнічнага розуму арганічна перабудаваўся на іншую сферу.

На жаль, апошнія гады ён вымушаны быў жыць у замежжы, тут ягоныя навуковыя заслугі ўжо не патрабаваліся.

Шмат гадоў Юрый Хадыка нязменна выступаў як арганізатар "Чарнобыльскага Шляху". Як фізік ён разумеў наступствы той катастрофы, па-другое, як палітык ведаў, чаму ўлады хаваюць праўду пра Чарнобыль. У абодвух выпадках ягоная думка была важкай, аўтарытэтнай, яго выслухоўвалі з увагай і павагай.

Адпаведна, супраць яго і бунтавалі. Са сваёй пазіцыяй ён вельмі перашкаджаў камунякам, і ўрэшце яны загналі яго ў турму. Ну нехай цяпер цешацца, што іх апанент адышоў з жыцця. Але я смуткую, ягоныя сябры смуткуюць....

Гэта надзвычай вялікая для нас страта, мы яго заўсёды будзем памятаць. А Беларусь мусіць быць яму ўдзячная.

Станіслаў ШУШКЕВІЧ, экс-старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Адзін з натхняльнікаў нацыянальнага руху

У біяграфіі Юрыя Хадыкі часам пішуць, што ён быў намеснікам старшыні Сойму БНФ з 1988 года. На самай справе Юрый Віктаравіч быў у Аргкамітэце, утвораным на гістарычным пасяджэнні ў Чырвоным касцёле 19 кастрычніка 1988 года. Ён далучыўся да дэмакратычнага руху – публічна – падчас тэлеперадачы вясной 1989-га, і ўжо праз некалькі месяцаў на ўстаноўчым з'ездзе быў абраны намеснікам старшыні Сойму БНФ. У Зянона Пазьняка яшчэ адным намеснікам быў доктар гістарычных навук Міхась Ткачоў.

Хадыка належаў да навукоўцаў, звязаных з даследаваннямі ў сферы абароннага комплексу, – [illegible]. І вельмі паказальна, што ён уступіў у Фронт ужо тады, калі было абсалютна зразумела, чаго гэта можа яму каштаваць. То бок далучыўся да людзей, на якіх прапагандысцкая машына абрынулася з усім яе шматгадовым досведам [illegible]. [illegible]

[illegible] памятаць, што гэтая энергетыка, гэтая актыўнасць не з'явіліся самі па сабе, – у іх былі натхняльнікі і арганізатары. Пераважна прадстаўнікі культурніцкай і навуковай інтэлігенцыі – такія, як Юрый Хадыка.

У крайнях Усходняй Еўропы менавіта яны (а не "крепкие хозяйственники" і афіцэры спецслужбаў) сталі на чале дзяржаў і вывелі народы з камуністычнага стойла ў цывілізаваны свет. У Беларусі склалася інакш, лёсам Хадыкі пасля злучэння апошняй хвалі Адраджэння было змаганне, турма, галадоўка, ізноў змаганне, цяжкая хвароба і фактычнае эміграцыя. І ўсё гэта вартае вялікай павагі і памяці. Вечная памяць!

Сяргей НАВУМЧЫК, дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 12-га склікання.

Прыйдзе час – і ў Мінску з'явіцца вуліца яго імя

У першую чаргу мае шчырыя спачуванні сынам Юрыя Хадыкі – Аляксею і Кастусю, усім яго родным і блізкім. Шчырае спачуванне Беларусі, бо больш няма побач з намі чалавека, які адыграў надзвычай важную ролю ў найноўшай гісторыі краіны.

Гэта адзін са стваральнікаў Беларускага Народнага Фронту, адзін з яго кіраўнікоў. Адзін з тых, хто рэальна супрацьстаяў усталяванню дыктатуры Аляксандра Лукашэнкі. І абсалютна не віна Юрыя Віктаравіча, што гэтая дыктатура прыйшла ў Беларусь на такі доўгі час.

Юрый Хадыка вельмі шмат зрабіў і па сваёй асноўнай спецыяльнасці – ён вельмі вядомы фізік у Беларусі. І, канечне ж, ён застанецца ў памяці як выбітны дзеяч Беларускага нацыянальнага адраджэння. [illegible] нефармальныя арганізацыі, а ўрэшце і Беларускі Народны Фронт.

Натуральна, прыйдзе час, і ў Мінску, родным горадзе Юрыя Хадыкі, з'явіцца вуліца яго імя...

Вячаслаў СІЎЧЫК, былы сакратар Управы БНФ.

Лічыў, што размаўляць трэба з усімі

Гэта была сапраўды асоба – побач з Пазьняком і пры гэтым не такая, як Пазьняк. Калі Зянон быў адкрыты змагар, то Юрась – больш спакойны, інтэлігентны. У той час як Пазьняк ішоў у змаганні толькі наперад (па сутнасці, і я такі ж самы), то Хадыка намагаўся перацягнуць на наш бок як мага больш людзей.

Па сутнасці, гэта адзіны чалавек, які мог пайсці на кантакт з кампартыяй, з нашымі адкрытымі сапернікамі. Напрыклад, мы з Зянонам не маглі нават руку падаць тым, хто нас абражаў, а ён лічыў, што размаўляць трэба з усімі. Таму гэта была прыцягальная фігура ў Фронце для іншай часткі людзей – больш спакойных, памяркоўных.

Апроч таго, гэта быў адкрыта веруючы чалавек, уніят. Дарэчы, з айцом Аляксандрам Надсанам я пазнаёміўся менавіта дома ў Юрыя Віктаравіча: калі Надсан першы раз прыязджаў у Беларусь, мы сустракаліся, гаварылі пра перспектывы.

Вельмі шкада, што яго ўжо няма, бо гэта быў і сябра, і паплечнік. Цяжка ўспрымаць тое, што людзі адыходзяць. Здавалася, не такія ўжо ўсе і старыя, можам змагацца, шмат чаго яшчэ зрабіць для Беларусі. Але вось паціху знакавыя асобы выпадаюць з абоймы. Цяжка...

Валянцін ГОЛУБЕЎ, дэпутат Вярхоўнага Савета 12-га склікання, доктар гістарычных навук.

Заўсёды сыходзіў з інтарэсаў краіны

Я, як прыехаў са сваёй вёскі ў Мінск, ад таго часу мы з Юрам Хадыкам побач, нават вучыліся на адным курсе. Потым разам былі на цаліне. Ён там так стараўся, так працаваў, што я за ім і блізка ўгнацца не мог, быў слабы і недакормлены. Таму, канечне, усё жыццё кантактавалі, падтрымлівалі сувязь. Ну што цяпер скажаш? Паболей бы такіх хлопцаў, якім быў Юра! Вельмі добры чалавек...

Безумоўна, калі-нікалі нашы пункты гледжання не супадалі, але мы з-за гэтага ніколі не станавіліся ў пазіцыю антаганістаў. Гэта былі нармальныя адносіны людзей са сваім уласным меркаваннем.

Юра Хадыка – годны сын Беларусі, які сумленна сябе паводзіў усё жыццё. Калі дзе і памыляўся, то прызнаваў памылкі, але заўсёды сыходзіў з інтарэсаў краіны, а як яшчэ вучыліся – факультэта, ВНУ. Кіраваўся толькі высакароднымі мэтамі. Ніколі не выстаўляў наперад асабістае, гэта пазіцыя была прынцыповая. Вельмі перажываю, што яго не стала...

Аляксандр ВАЙТОВІЧ, экс-старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу, былы прэзідэнт Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі.

У палітыцы і ў жыцці ішоў шляхам самым прамым і самым цяжкім

Юрый Хадыка быў беларускім Атосам. Сёння, калі ён памёр, многія прыгадалі яго знакамітую прамову на стадыёне "Дынама" ў 1989 годзе, дзе ён параўнаў змаганне з камунізмам з атакай рыцарскай кавалерыі праз пасткі "ваўчыных ям". Атака мела плён толькі тады, калі тыя ямы напаўняліся целамі рыцараў і іх коней.

Ну а навошта ж у лоб было атакаваць, хіба не было шляхоў абыходу? Можа, і былі. Але сам Юрый Хадыка іх у жыцці і ў палітыцы не шукаў, ішоў шляхам самым прамым і самым цяжкім. Так было і са створаным ім у глухія савецкія часы музеем старабеларускай культуры, і з яго галадоўкай у турме пасля "Чарнобыльскага Шляху" 1996 года, і ў многіх-многіх іншых сітуацыях. Стыль – гэта чалавек.

Яго высакароднасць была не дэманстратыўнай, не пыхлівай, а арганічнай, ён проста не хацеў і не мог інакш. Я не раз быў сведкам таго, як менавіта Хадыка скараў людзей іншых і нават супрацьлеглых поглядаў маштабам і чароўнасцю асобы. Па-над палітычнымі поглядамі людзі гэта адчувалі.

Такім ён быў і ў перамогах, і ў паразах. Так, была і вялікая перамога, тая рыцарская конніца, сярод правадыроў якой быў і Хадыка, прынамсі раз прарвалася праз "ваўчыныя ямы" і нанесла магутнаму ворагу сакрушальную паразу. Але ён быў з тых людзей, чыё значэнне не вымяраецца адно паразамі і перамогамі.

Атос – надзвычай рэдкі тып у любыя часы. Вось і наш вельмі небагаты на іх век збяднеў яшчэ на аднаго...

Юрый ДРАКАХРУСТ, аналітык, палітычны аглядальнік Радыё Свабода.

АД РЭДАКЦЫІ "НАРОДНАЙ ВОЛІ"

Цяжка развітвацца з такім цудоўным чалавекам, як Юрый Хадыка. Тым больш што на працягу многіх гадоў ён быў актыўным прыхільнікам і аўтарам нашай газеты. Колькі разоў ён выказваў калектыву рэдакцыі сваю шчырую падтрымку падчас рэпрэсій з боку ўлад!

Наша глыбокае спачуванне родным **Юрыя Віктаравіча ХАДЫКІ**.

БОЛЬ ДУШЫ

Памяці Алеся Уладзіміравіча Рашчынскага.

Страціўшы – плачам...

Не так даўно я перачытала артыкул майго настаўніка Алеся Уладзіміравіча Рашчынскага, прысвечаны памяці Яўгена Аляксандравіча Глебава. Ён пачынаецца словамі: "На двары стаіць сапраўдная залатая восень 2006 года. Гучыць музыка Яўгена Аляксандравіча Глебава – "Залатая восень", і я пішу: "Што маем – не захоўваем, страціўшы – плачам"..." Мне захацелася плакаць. [illegible]

[illegible] ... ганарыцца.

Алесь Уладзіміравіч пасеяў у нашых душах зярняткі дабрыні і шчырасці, узгадаваў любоў да роднай мовы і культуры, падараваў частку самога сябе.

Я памятаю доўгія зімовыя вечары, калі на працягу ўсяго ўрока Алесь Уладзіміравіч размаўляў са мной на ўсялякія тэмы, узнімаў розныя сур'ёзныя пытанні, якія тычыліся культуры, мовы, нават палітыкі. Калі спазнялася, ён прапанаваў мне выпіць гарбаты, і разам з гэтым мяняліся і тэмы нашай гутаркі: ён распавядаў пра свае падарожжы, пра свае калектывы, пра музыку і пра каханне. Такія ўтульныя былі гэтыя зімовыя вечары 10 год таму!.. І зараз, калі я ўспамінаю пра іх, на душы робіцца цяплей. Гэта, мабыць, таму, што Алесь Уладзіміравіч быў сонечны чалавек, нягледзячы на ўсё тое, што падсоўвала яму жыццё. Вельмі доўга і метадычна ўлада вучылішча знішчала наша аддзяленне, і ўвесь гэты час А.Рашчынскі адважна змагаўся за лёс свайго дзіцяці, якое ён гадаваў аж з 1973 года. Але гэта была няроўная бітва, ісці аднаму супраць сістэмы пасля 30 год барацьбы ўжо не было сіл. І горкія словы мы чулі ад нашага настаўніка, і горка рабілася на душы ад таго, які боль стаяў за гэтымі словамі…

Перабіраючы свае ўспаміны, я ўсведамляю, якімі маленькімі і неразумнымі мы прыходзілі да нашага кіраўніка. І як позна мы зразумелі, што побач з намі была Асоба з вялікай літары. Чамусьці многае ў гэтым жыцці мы па-сапраўднаму пазнаём занадта позна… Светлая памяць Вам, наш даражэнькі Настаўнік, дзякуй за Вашы песні і творчасць, за Вашы артыкулы, за Вашы намаганні зрабіць Беларусь



лепей, чым яна ёсць, за Вашу вялікую любоў да Радзімы, да роднага краю, да роднай мовы, да нас, Вашых вучняў. Мы назаўсёды Вашы дзеці.

З удзячнасцю і бясконцай любоўю да нашага Алеся Уладзіміравіча

Юлія ЮХНО-ТАРАСЕВІЧ, выпускніца Мінскага дзяржаўнага музычнага каледжа імя М.І.Глінкі 2009 года.

ЗНАКОМЬТЕСЬ

Мистер Мэй: кто он, супруг нового премьера Великобритании?



Филип Мэй – всего лишь третий в истории Великобритании супруг первой леди, и ему придется привыкнуть к тому, что он постоянно будет в центре внимания.

Его почти никто не знал, но вот он уже стоит в обнимку с женой на ступенях парламента перед толпой ее сторонников, на него направлены объективы теле- и фотокамер.

Британские газеты поместили эти снимки на первых полосах. Объятия супругов, женатых уже 36 лет, дали редкую возможность увидеть человеческую сторону Терезы Мэй, которая никого никогда не пускала в свою личную жизнь.

До последнего времени мистер Мэй вел тихую жизнь инвестиционного банкира. Он не производит впечатления человека, который вдруг начнет гоняться за славой. Многие уже сравнили его с Дэнисом Тэтчером, который довольствовался скромной ролью надежного плеча для Маргарет. Он давал ей советы и всячески поддерживал, но не делал этого публично. Правда, в свое время журнал Private Eye прошелся и по нему, назвав реакционером, распивающим джин в гольф-клубах.

Однако Филип Мэй происходит из других социальных слоев, чем Дэнис Тэтчер. В отличие от своего предшественника, он не получил частного образования, а ходил в государственную школу.

Филип вырос в сельской местности графства Норфолк, где и жил вплоть до поступления в Оксфордский университет на факультет истории.

Его мать была учительницей французского, а отец занимался оптовой продажей обуви. Кстати, этот факт всегда служит поводом для шуток в семье Мэй, потому что Тереза славится своей любовью к необычной обуви.

Мистер Мэй отличается от мистера Тэтчера еще и тем, что в молодости имел немалые амбиции и хотел сам заниматься политикой.

Когда в 1976 году Филип и Тереза познакомились в университетском дискуссионном клубе Oxford Union, он был его президентом. Традиционно считается, что студенты, занимающие в годы учебы этот пост, уходят потом в большую политику.

До Филипа Мэя в клубе председательствовали Алан Дункан, будущий член палаты общин и близкий друг четы Мэй, будущие министры-консерваторы Дэвид Уиллетс, Доминик Грив и Дэмиан Грин, а также ныне популярный политический обозреватель Майкл Крик, который был избран президентом Oxford Union после Филипа.

Звездой на политическом небосклоне Оксфордского университета того времени была Беназир Бхутто, ставшая впоследствии премьер-министром Пакистана. Она же и познакомила Филипа с его будущей женой Терезой.

По рассказам, молодые люди сошлись на почве общей любви к крикету. Они поженились в 1980 году в приходе отца Терезы – он был англиканским священником – в Оксфордшире.

Через несколько месяцев после свадьбы отец Терезы погиб в автомобильной катастрофе, а менее чем через год умерла и ее мать, страдавшая рассеянным склерозом и передвигавшаяся в инвалидном кресле.

Вспоминая тот период своей жизни, Тереза Мэй, крайне редко рассказывающая об обстоятельствах своей личной жизни, сказала в эфире BBC Radio 4, что Филип оказал ей тогда огромную поддержку. «Для меня это было очень важно. Он был настоящей скалой», – сказала она.

Недавно Тереза Мэй также сказала, что сожалеет о том, что у них с Филипом не получилось завести детей.

Сегодня Филип Мэй возглавляет организацию в поддержку консерваторов Wimbledon Conservative Association, но, кроме этого, все его политические амбиции, похоже, остались в прошлом, и он уже много лет просто поддерживает свою жену, общественная карьера которой оказалась более успешной.

Свою карьеру он сделал в лондонском Сити, работая в разное время финансовым менеджером таких компаний, как Prudential Portfolio Managers, de Zoete and Bevan и Deutsche Asset Management.

С 2005 года он является одним из руководителей инвестиционного фонда Capital Group, который отреагировал на новое назначение супруги своего сотрудника следующим заявлением: «Он не управляет денежными потоками и не имеет отношения к портфолио клиентов. Его задача заключается в том, чтобы клиенты были довольны нашим сервисом, а мы понимали бы их цели».

По словам друзей, Филип более коммуникабелен и общителен, чем Тереза, но он никогда не станет намеренно затмевать свою жену. Он дает оценки ее выступлениям, иногда критикует, но всегда и во всем готов ее поддержать, сообщили источники, близкие к семье Мэй.

«Филип – очень приятный человек. Он обычный хороший парень, такой же умный, как и она. Они до сих пор очень любят друг друга, у них отличные отношения», – сказал один из друзей газете Guardian.

ПОСОЛЬСКИЙ ДВОР

«Главное, что никто не порезался»

Как белорусских школьников учили готовить в резиденции немецкого посла

В резиденции высокого немецкого дипломата три дня подряд хозяйничали белорусские школьники и студенты – в конце прошлой недели там открылись курсы по кулинарии под руководством специально приглашенного из Берлина повара **Софи Хоффманн.**

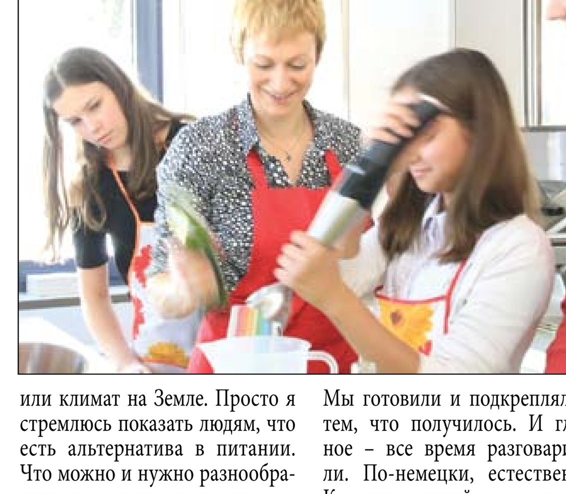
– Идея курсов, конечно, не только в кулинарии, хотя узнать рецепты вегетарианских и веганских блюд, согласитесь, интересно и небесполезно. Но главное, чтобы учащиеся имели возможность общения с носителем языка в неформальной обстановке. И чтобы таким образом у них развивался интерес к языку и культуре Германии, – сказала атташе отдела культуры и прессы Посольства Федеративной Республики Германия **Мерле Варнеке.**

Кулинарные курсы – инициатива немецкого МИД, поддержанная бундестагом, была начата в Германии еще в 2008 году. С тех пор курсы кулинарии ежегодно проводят в разных странах, но в Беларуси – пока только второй год подряд. Курируются они Институтом им.Гете.

В первый день на курсы в резиденцию посла были приглашены младшие школьники, учащиеся 4–5-х классов. Во второй день пришли 8- и 9-классники. Это были учащиеся не только Минска, но и Молодечно, Орши, Барановичей. Ребята углубленно изучают немецкий язык в своих школах. Эти учреждения среднего образования – участники немецкой инициативы «Школы – партнеры будущего». Всего в Беларуси 22 такие школы, три из которых находятся в столице. А в субботу на кулинарные курсы впервые пригласили еще и студентов белорусских вузов.

Повар Софи Хоффманн прилетела в Минск загодя. И – сразу на Комаровский рынок. Он ей понравился еще в прошлом году, там, по ее мнению, отличный выбор свежих овощей. Ну разве что розмарин повару пришлось купить в супермаркете. А перцы, картофель, сливы, лук, цветная капуста, яблоки – естественно, все местное, белорусское.

Софи Хоффман – приверженец веганства. Она начинала работать журналисткой, но со временем увлеклась кулинарией и сделала ее своей второй профессией. Но Софи не работает в ресторанах. Она разрабатывает кулинарные рецепты и пишет кулинарные книги. «В которых очень много текста и фотостайлинга: фотографий моих произведений кулинарного творчества», – уточняет повар. Также она ведет разнообразные кулинарные курсы – в том числе медиа онлайн. Печатает свои колонки в журналах.





– Такой тип работы повара отличается от классического, когда ежедневно в ресторане стоишь у плиты. Но мне нравится разнообразие. Я часто сталкиваюсь с вопросом: какое же может быть разнообразие, когда у вас, веганов, столько ограничений? В своей книге я доказываю обратное! Мой подход не в том, чтобы устранять какие-то продукты, а в том, чтобы находить им полноценную замену. Я не могу сказать, что стала веганкой, потому что хотела защитить животный мир или климат на Земле. Просто я стремлюсь показать людям, что есть альтернатива в питании. Что можно и нужно разнообразить свое ежедневное меню.

– Мне очень нравится работать с детьми, – продолжает Софи Хоффманн. – Младшие школьники, конечно, хуже знают немецкий язык, но зато они очень веселые и раскованные. Главное, что никто из них не порезался во время занятий. Наши занятия продолжались три с половиной часа. Мы готовили и подкреплялись тем, что получилось. И главное – все время разговаривали. По-немецки, естественно. К концу занятий, мне кажется, гораздо лучше, чем вначале.

А меню было прямо-таки изысканным: суп из болгарского перца с розмарином, вегетарианские гамбургеры с картошкой фри. Майонез и кетчуп не из магазина – их тоже делали самостоятельно. На десерт ребята друг другу подали сливовый пирог с яблочным муссом (который, кстати, у веганов используется вместо яиц).

– Для студентов меню такое же, только добавила такие компоненты, как морские водоросли, которые я привезла с собой.

Кстати, Софи Хоффман не повторяется: в прошлом году у нее на курсах были другие продукты, другое меню. Помню, что кексы с горчицей и кремом, а также красная пицца поразили мое воображение только одними названиями. Кстати, секрет цвета пиццы в… А может, оставим некоторые тайны нераскрытыми? Пусть только участники немецких курсов в резиденции посла знают до тонкостей рецепты эксклюзивных блюд.

Виктория ДРОЗД.

АМЕРИКА

Президентские дома

Где жили президенты Никсон и Кеннеди и каким домом в Вашингтоне владеют Клинтоны?

Каждый день у Белого дома – офиса и резиденции американских президентов – можно увидеть разношерстную публику: от сторонников Дональда Трампа до туристов со всех уголков мира.

«Это место выглядит очень безопасно. И оставляет хорошее впечатление. Это именно то, что я ожидал увидеть в Америке», – делится один из туристов.

«Я Доши Милеш, а это – моя мама Доши Пушпа. Мы из Бомбея. Мы сюда приехали, чтобы увидеть США и Белый дом. Мы очень впечатлены!» – говорит гостья из Индии.

Это здание служило домом для десятков американских президентов. А вот официальной резиденции для вице-президента США раньше не было предусмотрено. Со времен Джорджа Вашингтона до Джеральда Форда они жили в частных домах или отелях. Например, в особняке в вашингтонском районе Уэсли-Хайтс жил Ричард Никсон – сначала вице-президент, а затем и президент США.

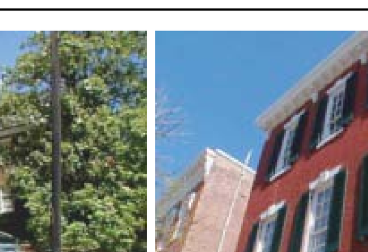
«Этот дом на самом деле не столь известен американцам, как другие дома, принадлежавшие президентам или вице-президентам, которых уже не существует. Некоторые были разрушены или не пережили течения истории. Другие сохранились как музеи, а несколько превращены в посольства. Но дом Никсона был продан частным владельцам», – рассказывает историк Кен Боссонг.

Нынешняя хозяйка дома призналась, что довольна им бесконечно. Это и не удивительно – здесь есть библиотека, солярий, винный погреб. Правда, семье пришлось привыкать к вниманию журналистов – слава о доме Никсона сохраняется спустя десятилетия после его смерти.

«Задолго до избрания президентом Никсон заработал репутацию шулера и имел прозвище "хитрый Дик". Политические оппоненты считали его абсолютно нечестным человеком, который мог сказать что угодно, лишь бы достичь своего. Правда это или нет – часто зависит от того, как вы относитесь к его личности. Но тот факт, что его заставили покинуть офис после Уотергейтского скандала, свидетельствует о том, что у его оппонентов было основание подозревать Никсона в нечестности», – говорит Боссонг.

Помимо Уотергейтского скандала Никсон запомнился благодаря своей внешней политике. Будучи ярым антикоммунистом, он совершил исторический визит в Китай и встретился с тогдашним главой СССР Леонидом Брежневым. А еще Никсона помнят как соперника президента Джона Кеннеди. Молодой и успешный Кеннеди победил Никсона в президентской гонке 1960 года. В то время Кеннеди жил в этом доме, он служил ему и избирательным штабом.





«Существует как минимум полдюжины домов здесь, в Джорджтауне, связанных с Джоном Кеннеди или его родственниками. Кеннеди происходил из очень богатой семьи – по размеру состояния он занимает третье или четвертое место из всех американских президентов. Этот дом он выбрал в качестве подарка для жены, когда та родила ему дочь Кэролайн», – объясняет Боссонг.

Здесь Кеннеди жил до того, как стал президентом в 1961 году. Сейчас это здание также находится в частном владении. По словам Боссонга, нынешнего владельца появление съемочных групп не радует: «У домов бывших президентов люди делают фотографии, позируют. Поэтому владельцев можно понять, их волнует приватность и возможность беспрепятственного прохода у собственного дома».

В 1960-х здесь, напротив дома Кеннеди, негде было прислониться. Тротуар и дорогу брали в кольцо фотографы и журналисты. Уже после убийства Кеннеди его вдова также столкнулась с настойчивостью прессы. С детьми она жила в поместье неподалеку – всего за несколько блоков от дома, где жила с мужем.

А вот у вашингтонского дома Клинтонов толп не наблюдается. В течение получаса здесь проехали лишь школьный автобус, мусоровоз и несколько автомобилей. Персонал, обслуживающий дом, говорит, что Хиллари Клинтон бывает здесь очень редко.

«Я не знаю, сколько Клинтоны заплатили за этот дом, – говорит Боссонг. – Но он находится в районе посольств, одном из самых престижных и дорогих в Вашингтоне. Их дом на самом деле очень скромный по сравнению со многими другими».

Главный семейный дом Клинтонов все-таки в Нью-Йорке, но этот они держат на тот случай, когда им нужно переночевать в столице. А если Хиллари Клинтон станет 45-м президентом США, ей придется поселиться в Белом доме. Так или иначе – этот дом может стать рекордсменом по количеству живших в нем президентов.

Татьяна ХАРЧЕНКО.

ПРОГНОЗЫ

Ученые предсказывают катастрофическое землетрясение в Америке

Международная команда геофизиков и сейсмологов пришла к выводу, что в ближайшие 50 лет территорию от Северной Калифорнии до Британской Колумбии ждет крупное землетрясение.

Они выяснили, что массовые землетрясения на северном участке зоны Каскадия, которая простирается от США до Канады, происходят чаще, чем считалось раньше.

По данным ученых, наиболее подверженным землетрясениям оказался южный участок Каскадии. В штате Орегон подземные толчки происходят в среднем каждые 300–380 лет, а на территории между калифорнийскими Кус-Бей и Юрикой – с интервалом 220–240 лет.

По словам Криса Голдфингера, профессора Колледжа Земли, океана и атмосферных исследований при Университете штата Орегон, последнее масштабное землетрясение на территории зоны Каскадия, отправившее цунами через Тихий океан до Японии, произошло в регионе более 315 лет назад – в 1700 году.

У СОСЕДЕЙ

Литва решила по примеру Латвии подсчитать ущерб от «советской оккупации»

Власти Литвы решили потребовать от России выплату за «ущерб от советской оккупации». Чтобы рассчитать сумму, они будут использовать латвийский метод: поднимут архивные документы правительства и вычислят баланс финансовых потоков, которые были между Вильнюсом и Москвой в СССР. По мнению чиновников, Литва больше отдавала Москве, чем получала. Латвия таким способом насчитала 300 млрд долларов долга России.

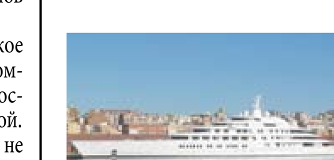
В Литве попытаются доказать, что республика не была дотационной во времена СССР. Как утверждают авторы идеи, открытые архивы, свидетельствующие о том, сколько средств получала Литва из союзного бюджета и сколько отдавала в него, объективно покажут, что она была донором, а не «содержанкой».

Как заявила глава Литовского центра изучения геноцида и сопротивления жителей Литвы Бируте Бураускайте, документы, обнаруженные в архиве Министерства финансов соседней Латвии, опровергают утверждения о том, что в советские годы Прибалтика находилась на содержании СССР.

По мнению Бураускайте, в Латвии, Литве и Эстонии производительность труда была выше, сельское хозяйство было более прибыльным, поэтому в центральный бюджет СССР от них поступало больше средств, чем из других регионов СССР.

ПУЛЬС ПЛАНЕТЫ

Самые большие яхты в мире





Самая большая яхта в мире – «Azzam». Ее длина – 180 метров. Яхта была построена в 2013 году на немецкой верфи Lürssen. Ее стоимость составила 620 млн долларов. Система противоракетной обороны, которой снабжена яхта, в эту цену не входит. Владельцем «Azzam» является Халифа бен Заид Аль Нахайян, президент ОАЭ и правитель эмирата Абу-Даби, чье состояние оценивается в 15 миллиардов долларов США.

Немного уступает по длине яхте султана судно российского миллиардера Романа Абрамовича «Eclipse". Ее длина составляет 163 метра. Яхта была построена в 2010 году на верфи немецкой фирмы Blohm + Voss и обошлась владельцу, по подсчетам экспертов, в 1,2 миллиарда долларов США. В ней 11 VIP-кают, 2 бассейна, винный погреб, две посадочные площадки для вертолетов и пуленепробиваемые окна.

В Турции отстранены от должности 28 избранных мэров

После того как власти страны объявили об отстранении от должности законно избранных мэров 28 городов, преимущественно населенных курдами, на юго-востоке Турции происходят вооруженные столкновения.

Отстранение проведено в рамках законодательства о чрезвычайном положении, принятого после попытки военного переворота в июле.

Вместо избранных мэров назначаются доверенные лица правительства.

По сообщению местных независимых средств информации, в городе Суруч около 200 демонстрантов, собравшихся у городского собрания, были разогнаны с применением слезоточивого газа и водометов. Четыре человека, включая заместителя мэра, были задержаны после столкновения в провинции Хаккари.

Турецкий писатель и лауреат Нобелевской премии по литературе Орхан Памук опубликовал в итальянской газете Repubblica статью, в которой он осудил арест в субботу видного турецкого журналиста Ахмета Алтана и его брата, экономиста Мехмета.

"В Турции в тюрьмы попадают те, кто позволяет себе даже незначительную критику правительства", – пишет Памук. По его словам, за этими репрессиями стоит ненависть к свободе и свободомыслию.

Нижняя Саксония – за партию Меркель

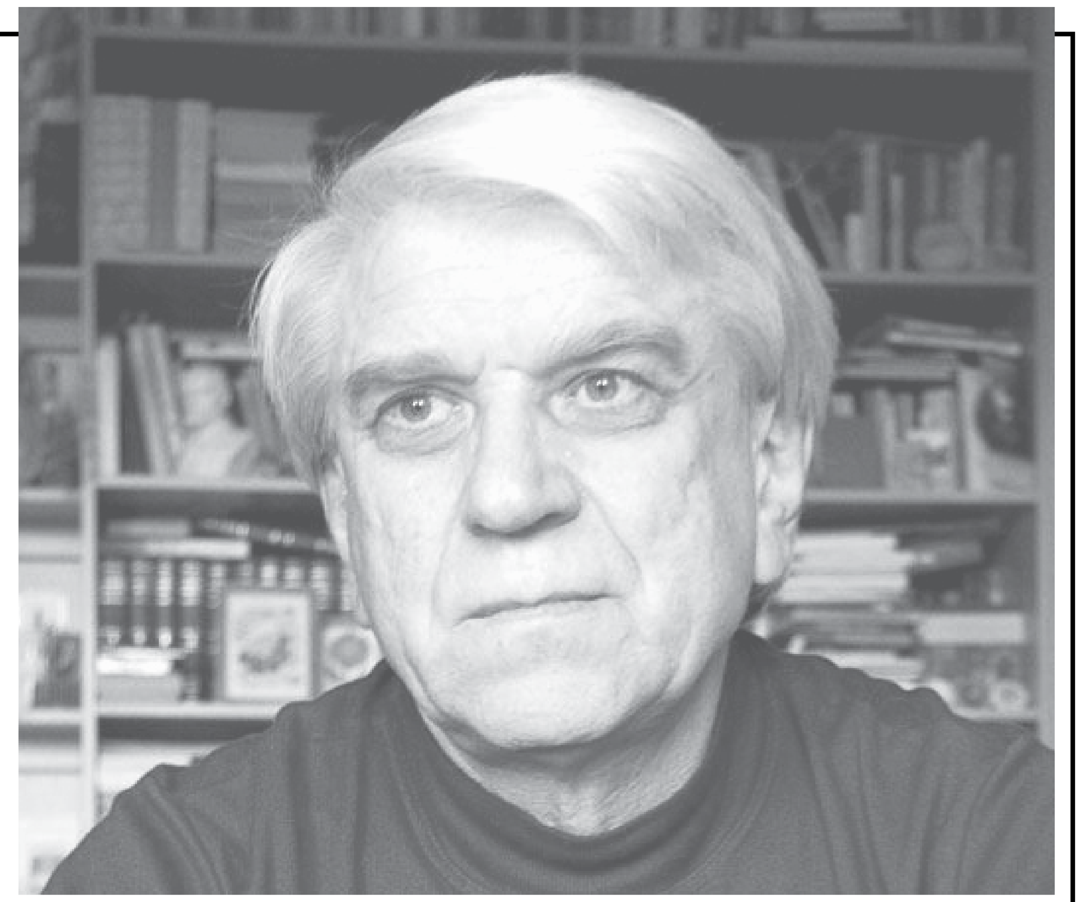
Больше всего голосов, 34,4%, на выборах в Нижней Саксонии набрала партия Меркель. За Социал-демократическую партию Германии (СДПГ) проголосовали 31,2%, за партию «зеленых» – 10,9%. Правопопулистская партия «Альтернатива для Германии»(АдГ) получила 7,8% голосов.

Народная Воля http://www.nv-online.info 13 ВЕРАСНЯ 2016 г.

З-ПАД ПЯРА

З новай кнігі «Радок ляціць…»

Хвіліны роздуму



Ледзяное душа…

У мяне не было страху, калі распадаўся Савецкі Саюз, бо ведаў сітуацыю, якая склалася на той час, непазбежнасць працэсу. Не сталі навіной многім цяжкія нацыянальныя, у тым ліку і моўныя, праблемы розных народаў.

Думалася пра тое, што нарэшце ў нас будзе Айчына. Не нейкае аморфнае ідэалагічнае стварэнне, а краіна – блізкая, родная да апошняй непрыкметнай сцежачкі ў лузе, да кожнага гуку ў лесе…

На жаль, многім маім землякам Беларусь не патрэбна ў якасці Айчыны. Для большасці – гэта сталоўка і спальнае месца. Не больш таго. Такі спажывецкі падыход да самага святога, што маем, выяўляецца перш за ўсё на выбарах, рэферэндумах, дый не толькі там. З гэтай прычыны часта ледзяное душа. Напярэдзе – пуста…

Баяцца ракет

Зямны клімат мяняецца, і не так, як думалася вучоным. Планета ўступіла ў перыяд пагоднай турбулентнасці. Усюды анамаліі – зацяжныя адлігі зімою, паводкі ў снежні або завірухі ў паўднёвых краінах. У нас таксама то раптам адліга, то мароз. Дзьме моцны вецер, на галовы прахожых падаюць гіганцкія ледзяшы. Абяцаюць і надалей холад.

Надвор'е і палітыка перагукваюцца. Гэта бачна на прыкладзе рэакцыі міжнароднай супольнасці на падзеі ў Беларусі. Заўсёды, як толькі трэба падтрымаць дэмакратычны рух, паводле слоў чыноўнікаў, у Еўропы і ЗША знаходзяцца нейкія іншыя клопаты, больш пільныя і важныя. З пачатку 90-х гадоў мінулага стагоддзя Беларусь была аддадзена ў сферу інтарэсаў Расіі, а цяпер яе хочуць бачыць у Еўропе. Якраз з тагачасных палітычных раскладаў і выраслі аўтарытарныя і дыктатарскія рэжымы на постсавецкай прасторы.

Гаворка пра Расію асобная. Пасля зацяжной "халоднай вайны" Захад так і застаўся ў стане вялікага страху, баіцца саржавелых ракет "рускага мядзведзя". А цяпер у Расіі з'явілася шмат новай зброі, і яе агрэсіўны апетыт надзвычай павялічыўся.

Абыходзімся без Сталіна

З юнацтва паэзія і журналістыка не абаранялі мяне, а толькі давалі новыя нагрузкі і выпрабаванні. Даводзілася ўступаць у палеміку з цемрашаламі, адстойваць свае пазіцыі, [illegible]. Асабліва актыўнічалі сталіністы. Яны не могуць супакоіцца яшчэ і сёння…

А што мы маем? 60 гадоў савецкія людзі і новыя пакаленні, якія нарадзіліся ў незалежных краінах, абыходзяцца без Сталіна. Малым чуў у сакавіку 1953 года гістарычныя [illegible]: "Бацька памёр. Як жа мы будзем без яго жыць?"

Прайшоў час. Аказалася, што ўсё-ткі можна спакойна жыць, працаваць і без "отца всех народов".

Без подкупу

Аглядаючы позіркам варункі свайго жыцця, надзвычай шчаслівы, што ўсе літаратурныя і іншыя адзнакі прыйшлі да мяне натуральна, без "подкупу" і падтасоўкі галасоў, хоць я ведаю прыклады "нацяжак". На жаль, такое бывае не толькі ў палітычным, але і ў літаратурным жыцці.

Неадукаванасць

Жахае неадукаванасць на тэлебачанні. Некалі я ўвёў у абыходжанне тэрмін "неіснуючыя пісьменнікі". Але тэлевізійныя ва ўсім, і асабліва ў рэкламе, пераўзышлі бяздарных літаратараў у каверканні мовы. Прытым перападае на арэхі абедзвюм: беларускай і рускай. Быццам бы адукаваны, дасведчаны інтэлектуал А.Мухін, які вядзе перадачу "Что? Где? Когда?", у слове "средства" ставіць націск на апошні склад. А што тады казаць пра многіх тутэйшых чыноўнікаў, [illegible]

Народ «царом» не згуртуеш

Аўтарытарны час – гэта не аб'яднанне нацыі, а яе раз'яднанне. Наш народ, які гістарычна еўрапейскі, а не азіяцкі, нейкім "царом" не згуртуеш. Я ўжо не кажу пра тое, што ў нас абсалютна няма спайкі некалькіх пакаленняў. А разрыў паміж асобнымі людзьмі адбываецца не толькі з прычыны розніцы ва ўзросце, [illegible] адукацыі і культуры, у выхаванні маральных нормаў, але і на глебе маёмаснага стану, прыблізнасці да аўтарытарнай улады.

…І малпы падаюць з дрэў

Не ведаю, каму ён належыць, але выраз выдатны: "[illegible]". [illegible] з японскай прымаўкай: "І малпы падаюць з дрэў".

А свет пераварнуўся

Глядзеў дакументальны фільм пра нашага земляка, вядомага дыпламата А.А.Грамыку. Яму давялося перагортваць апошнюю старонку савецкай гісторыі. Разам з ім амаль 70 членаў ЦК КПСС пайшлі на пенсію. Андрэй Андрэевіч казаў: "Если бы я написал все, что знал, – мир бы перевернулся". Але не напісаў ён такой кнігі. А свет усё роўна пераварнуўся, да яшчэ як!

За трыбуннай балбатнёй

Барацьба з карупцыяй. Гэты выраз абрыдзеў, як мне здаецца, мільёнам людзей. Якая барацьба? На хвалі выкрыцця кампраматаў і папулізму пра навядзенне парадку многія адыёзныя асобы прыйшлі да ўлады. А цяпер што? У эшалонах улады сотні і сотні крымінальнікаў! Нікога гэта ўжо не здзіўляе і не хвалюе. Усё прыхавана трыбуннай балбатнёй, псеўдапатрыятычнай трасканінай…

Палітычная загартоўка

У старасці ёсць важная перавага перад іншымі перыядамі жыцця. Можна пераасэнсаваць і маленства, юнацтва або сталасць, [illegible]. Гэта дапамагае лепш асэнсоўваць як мінулае, так і сённяшняе. Трэба толькі глядзець на жыццё крытычна, нават скептычна, а не ў рот яму.

Я таксама, як многія мужыкі Беларусі, "зроблены ў СССР", але з юнацтва меў палітычную загартоўку, бо родны дзядзька, паэт Сяргей Ракіта (Сяргей Васільевіч Законнікаў), быў у 1936 годзе арыштаваны, двойчы бесспадстаўна асуджаны і загінуў у час сталінскіх рэпрэсій. Яшчэ школьнікам удзельнічаў у высвятленні абставін зняволення і смерці дзядзькі, у пошуках яго сына Валерыя, які згубіўся пры фашысцкай бамбёжцы Мінска ў чэрвені 1941 года, дый так і не знайшоўся. Тады я пазнаёміўся і меў добрыя стасункі да канца іх жыцця з пісьменнікамі Алесем Звонакам, Янам Скрыганам, Станіславам Шушкевічам, Сяргеем Грахоўскім, Паўлам Прудніковым.

У мяне, калі ішлі прыватныя расследаванні, не было ніякага страху перад любымі начальнікамі. Яны такія ж людзі – са сваімі дадатнымі якасцямі, з недахопамі і грахамі. Гэта дапамагала мне потым на любым працоўным месцы, асабліва ў ЦК КПБ.

І сніцца мне Быкаў

Прысніўся Васіль Быкаў. Мы ідзём па ўскраіне Мінска, дзе будуецца метро. Дарога гразкая, справа – хмызняк, а злева – балота. Неўзабаве выходзім на такі ж брудны асфальт. Увесь час гаворым пра "Знак бяды", які даводзілася абараняць ад маскоўскіх цэнзараў. Васіль Уладзіміравіч у светлым плашчы, у берэціку, ідзе шпарка. А я нясу нейкую паклажу ў двух руках і таму паступова ад яго адстаю. Адлегласць паміж намі расце. І вось постаць Быкава мільганула за складзенымі будаўнічымі матэрыяламі і знікла, ён як бы спусціўся ў станцыю метро, якая яшчэ не пабудавана…

Быкаў сніцца часта. Мабыць, таму, што я аддана любіў гэтага абсалютна ўнікальнага для нашага краю чалавека, які перад усім светам сваім жыццём і творчасцю адстаяў беларускую годнасць. А Васіль Уладзіміравіч не проста сардэчна, а нават пяшчотна ставіўся да мяне і нашай сям'і, да маіх бацькоў. Думаю, уплывае і тое, што ў стрэсавых сітуацыях, звязаных з публікацыяй яго выдатных твораў, мы былі разам.

Стук у дзверы...

Стук або званок у дзверы… Пра гэта шмат напісана, асабліва ў дачыненні да сталінскага часу. Дадам маленькі штрых… Жыў я [illegible] Усходняй. [illegible] у дзверы. [illegible] адказваюць [illegible] "Нам нужен [illegible] Законников!" [illegible] стаяць [illegible] і яўна не [illegible] вайсковай [illegible] колеру, [illegible] кадэбісты. [illegible] эпапеі з [illegible] адразу [illegible] за мной". [illegible] стаіць [illegible] да самага [illegible] мы [illegible] хлопцаў, [illegible] адзін кажа: [illegible] киргизские [illegible] Сабыров и [illegible], пожалуйста, [illegible] которые они [illegible]. На душы [illegible] "Праходзьце". [illegible] сышлі з [illegible] паспець на [illegible] школу КДБ. [illegible] зойдуць у [illegible] нядзелю мы [illegible] выслухалі [illegible] сяброў, пра [illegible]

[illegible] трагікамічнага [illegible] 1976 годзе я [illegible] маладой [illegible] праходзіў у [illegible] кіргізскія [illegible] сарамлівыя [illegible] і журы [illegible] вынікаў [illegible] творчасці [illegible] нацыянальныя [illegible] ўяўляеце, як [illegible] за табой [illegible] прыходзіць [illegible] Асаблівая [illegible] вялікая [illegible] Сталічная [illegible] паводзіла [illegible] нахабна, у [illegible] гасцявання [illegible] аптэчак [illegible] спірту і нават [illegible] нацыяналаў [illegible] бо, акрамя [illegible]. Пад абстрэл масквічоў трапілі кіргізы са сваімі вершамі. Трэба праўдзіва сказаць, што па падрадкоўніках на рускай мове, якія прачыталі Курбаналы і Акбар на фестывалі, нельга было заўважыць нейкія цікавыя знаходкі. Яны былі зроблены халтурна, дзеля адчэпкі.

Словам, і ўдзельнікі фестывалю, і яго кіраўніцтва не ўспрынялі паэзію кіргізаў станоўча, а таму іх унеслі ў "чорны спіс". Хлопцы пакрыўдзіліся, ледзьве не плакалі. А мне за дэкларатыўнасцю падрадкоўнікаў пачулася, што там ёсць нешта вартае, што прабіваецца на волю сапраўдная паэзія.

Я адвёў Курбаналы і Акбара ўбок і сказаў: "Забірайце свае вершы. Пайшлі ў нумар. Вы падрабязна растлумачыце, проста разжуеце кожную метафару, кожнае параўнанне, кожнае слова. Выварочвайце мне да канца ўсё, што вы тут панапісалі". Аказалася, што хлопцы надзвычай таленавітыя паэты, проста аўтары падрадкоўнікаў паленаваліся, не захацелі з імі папрацаваць. Да позняй начы мы шчыравалі над новымі падрадкоўнікамі. І недарэмна.

Назаўтра раніцай я папрасіў кіраўніцтва фестывалю вярнуцца да творчасці кіргізаў і выслухаць іх. Курбаналы і Акбар пабылі на трыбуне. "Ну это же совсем другое дело!" – задаволена прамовіў старшыня журы, і прозвішчы кіргізаў з папкі з мінусам пераплылі ў папку з плюсам. Іх рэпутацыя была выратавана.

Увечары ў мой нумар пастукалі. На парозе стаялі Курбаналы і Акбар з вялікім падносам, на якім былі пляшкі каньяку і віна, агромністыя чырвоныя яблыкі, вэнджанае мяса, рыба, зяляніна. "Ты назаўсёды наш лепшы сябра", – дружна прамовілі хлопцы.

Яны сталі знанымі паэтамі. Але, на вялікі жаль, Курбаналы ў цяжкую для сябе пару звёў рахункі з жыццём. Акбар Рыскулаў сёння ў Кыргызстане – адзін з самых вядомых літаратараў і грамадскіх дзеячаў.

Роднасць з касмічнай прасторай

Цікава, што перапад ціску, які найбольш залежыць ад метэаўмоў, сведчыць пра маю сувязь з белым светам, з космасам больш дасканала, дакладна, чым нейкія глабальныя веды. Я адчуваю роднасць з касмічнай прасторай, як апёк, як подых ледзянога холаду.

З-за павагі?

У школьнай кладоўцы знайшлі шмат чорна-белых партрэтаў савецкіх правадыроў, якія былі заседжаныя мухамі, зжаўцелыя, запыленыя. Іх даўно ўжо не носяць на дэманстрацыях, але ўсё ж захоўваюць. Відаць, з-за павагі да начальства.

…Мог бы і ў морду даць

Аўтарытарны рэжым прысабечвае вядомых нежывых пісьменнікаў, робіць іх нібыта прыхільнікамі сённяшняга ладу, бо яны ўжо нічога не могуць сказаць супраць. За такое нахабства і цынізм гарачы вальналюб Уладзімір Караткевіч, з якім я шмат гадоў сябраваў, мог бы і ў морду даць.

Агідна!

"Святая Варвара – апякунка расійскіх ракетных войскаў". Ну і ну! Увогуле, асвячэнне зброі праваслаўнымі святарамі выклікае агіду і жах.

Металічныя зубы і «жалезны парадак»

Металічныя зубы… Такія былі ў маёй мамы, у бацькі, ва ўсіх нашых родзічаў. Савецкіх людзей пазнавалі па "жалезных" зубах. Заслона паміж СССР і астатнім светам таксама была "жалезнай". А цяпер у Беларусі ўсіх заклікаюць да "жалезнага парадку".

Паралель

Гляджу на тутэйшых дэпутатаў і думаю, што на кнопкі націскаць маглі б і чацвераногія пацыенты акадэміка І.Паўлава.

Валяліся галёшы

Страшны, пачварны гіпноз адыёзнай асобы Сталіна. Яго смерць абывацелі ўспрынялі як канец свету. На пахаванні ў Маскве ў неймавернай даўцы тысячы людзей былі задушаны. Целы вывезлі, а на плошчы валяліся чорна-чырвоныя галёшы. Гэтая дэталь у аповедзе сведкі мяне вельмі ўразіла.

«Рускі мядзведзь» у чужым доме

Крамлёўскія правіцелі заяўляюць, што яны нармалізуюць абстаноўку ў Крыме, на поўдні Украіны. Скажу так: даўно вядома, што як толькі "старэйшы брат", "рускі мядзведзь", увальваецца ў нейчы дом, спакою там не чакай. На братнюю зямлю прыйшла вялікая бяда, і гэта – надоўга.

Злавеснае вызначэнне

Цяперашні правіцель любіць паўтараць: "Белорусы – это те же русские, только со знаком качества". Можа, некаму і падабаецца такое абсурднае вызначэнне, можа, нехта спіць і бачыць сябе рускім, а нашу краіну ў складзе Расійскай імперыі. А ў мяне была і ёсць свая любімая Айчына. Вызначэнне нас рускімі на фоне ваеннай агрэсіі Расіі супраць Украіны выглядае надта злавесным, вар'яцкім, бо гучыць з вуснаў "гаранта беларускай незалежнасці".

Навучаныя горкім вопытам

Пасля атрымання незалежнасці змены ў параўнанні з савецкім часам у Беларусі адбыліся. Але гэта тычыцца толькі знешняга выгляду гарадоў і вёсак.

У гарадах прыўладныя бізнесоўцы набудавалі шмат новага жылля, гасцініц, офісаў. Праўда, ёсць будынкі, якія кідаюцца ў вочы тым, што псуюць выгляд гістарычных цэнтраў, разбураюць архітэктурны стыль гарадоў. У дадатак – многія з іх стаяць паўпустымі, нават пустымі.

Вёска перажыла больш глыбокія ўзрушэнні і змены. Глыбінка вымірае фізічна і маральна. Стаяць пустыя, сцвілыя хаты з пабітымі вокнамі, а ў тых, якія яшчэ жывыя, агорваюць свой век старыя людзі. Гэта пераважна жанчыны, бо мужчыны ад п'янства паміраюць раней. Хоць трэба заўважыць, што цяпер у спажыванні спіртнога цудоўны пол часта не адстае ад моцнага.

Вясковае жыццё наладжваецца цяжка ўсюды – у традыцыйных паселішчах і ў аграгарадках, таму што няма сапраўднай свабоды для прадпрымальных, ініцыятыўных людзей. Акрамя таго, упушчаны час. Пасля распаду СССР у Беларусі яшчэ можна было заахвоціць маладыя пакаленні вяскоўцаў узяць зямлю, каб эфектыўна гаспадарыць на ёй. А цяпер людзі навучаны горкім вопытам. Бачачы сённяшнія пакуты фермераў, ахвотнікаў аддаць сваё жыццё вёсцы становіцца ўсё менш і менш.

Наша сутнасць

Страх і жаданне дагадзіць начальству любым спосабам – гэта сутнасць паводзінаў сучаснага сярэднестатыстычнага жыхара Беларусі.

У чым яе місія?

Стойкасць інтэлігенцыі. Сёння гэтай важнай якасці масава няма. Ёсць толькі асобныя постаці. А місія інтэлігенцыі якраз у тым, каб з годнасцю сустракаць любыя, нават самыя цяжкія часы, быць цвёрдай і немітуслівай у адстойванні праўды і справядлівасці, увогуле разумнага сэнсу жыцця.

Іншага не дадзена

Жыць – гэта азначае рызыкаваць штодзённа. Іншага нам не дадзена.

Гартаючы «Полымя»

Пагартаў у бібліятэцы ("Пушкінцы") дванаццаты нумар часопіса "Полымя" за 2015 год. Адчуванне такое, нібыта выданне вярнулася ў савецкі час, у 50–70-я гады XX стагоддзя. Не стала разнастайнасці тэкстаў, высокай мастацкай якасці, свабоды выказвання, патрэбнай дынамічнасці ў падачы матэрыялаў. А я, працуючы галоўным рэдактарам, з вялікай цяжкасцю пераадольваючы таталітарную ментальнасць, ідэалагічныя бар'еры, гэтага некалі з калектывам рэдакцыі дамогся і быў шчаслівы. Ды і тыраж часопіса падвысіўся менавіта якасцю. Мы радаваліся значнай пошце, станоўчым водгукам чытачоў.

І вось усё знікла, быццам бы ў Беларусі амаль 16 гадоў не выходзіў цікавы, патрэбны людзям часопіс.

Як для армян гара Арарат

Родная мова для нас павінна стаць галоўным яднаючым пачаткам, як, напрыклад, для армян гара Арарат. Мы мусім круціцца вакол свайго слова, нібы электроны вакол ядра.

Нязручная поза

Я заўсёды любіў спаць на правым баку, вызваляючы хворае сэрца ад лішняй нагрузкі. І яно было ўдзячным, няблага патрымала мяне на зямлі, у дзівосным белым свеце.

А давядзецца ляжаць на спіне. Поза нібыта прыгожая, парадная, але нязручная, не мая. Тут яшчэ і нос з пакрыўленай перагародкай пасля ўдару ў даўняй сутычцы з падонкамі. Відаць, там, у вечным сне, буду пахрапваць. Кепска гэта, неэстэтычна…

ЗА КАДРАМ

Беларусь хоча выйсці ў эфір Euronews

Пасол Беларусі ў Францыі Павел Латушка абмеркаваў у штаб-кватэры Euronews магчымасці прадстаўлення Беларусі на вядучым тэлеканале Еўропы.

Латушка сустрэўся з галоўным выканаўчым дырэктарам тэлеканала Міхаэлем Петэрсам, паведамляе прэс-служба беларускага МЗС.

У час размовы Латушка і Петэрс абмеркавалі пытанні пашырэння ўзаемадзеяння паміж Беларуссю і Euronews. У прыватнасці, яны закранулі перспектывы рэалізацыі сумесных праектаў з Euronews і магчымасці прадстаўлення Беларусі на адным з вядучых тэлеканалаў Еўропы.

Euronews – еўрапейскі кругласутачны інфармацыйны тэлеканал, які сумяшчае штодзённую відэахроніку сусветных падзей і аўдыёкаментарый на 13 мовах.

МАРШРУТЫ

В Мексику теперь можно попасть по шенгенской визе!

Кроме того, в страну также можно въехать при наличии британской, канадской или японской визы.

Новое правило действует для обладателей любых действующих виз вышеназванных стран. Въезд в Мексику обладателям виз Шенгена, США, Канады, Японии и Великобритании разрешается на 180 дней.

ПАД ГРАДУСАМ

Першыя замаразкі і туманы

Большую частку тыдня надвор'е будзе абумоўліваць скандынаўскі антыцыклон, сфарміраваны ў больш халоднай паветранай масе паўночных шырот. Пра гэта паведаміў начальнік службы гідраметэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага гідраметцэнтра ***Дзмітрый Рабаў****.*

Да канца працоўнага тыдня будзе пераважна без ападкаў, толькі ў пятніцу днём па паўночным усходзе магчымы невялікія кароткачасовыя дажджы. Ноччу і раніцай у асобных раёнах туман.

У сераду 14 верасня ноччу чакаецца +5…+12°С, у паўночна-ўсходніх раёнах месцамі +2…+4°С; днём +14…+21°С, па паўднёвым захадзе +22…+24°С.

У чацвер 15 верасня ноччу +3…+10°С, у паўночна-ўсходніх раёнах на глебе месцамі слабыя замаразкі да 0…-2°С; днём +14…+21°С, па паўднёвым захадзе +22…+24°С.

У пятніцу 16 верасня ноччу +3…+10°С, на тарфяніках Палесся магчымы слабыя замаразкі да 0…-2°С; днём +18…+25°С, па паўночным усходзе +15…+17°С.

У выхадныя на фоне высокага атмасфернага ціску будуць праходзіць малаактыўныя атмасферныя франты, якія прынясуць у асобныя раёны краіны кароткачасовыя дажджы. Ноччу і раніцай месцамі туман.

Ноччу +5…+12°С, месцамі +2…+4°С; днём ад +13°С па паўночным усходзе, да +23°С па паўднёвым захадзе.

Сярэдняя дэкадная тэмпература паветра па Беларусі чакаецца на 2–4°С вышэй за кліматычную норму (норма +11…+13°С).

Народная Воля http://www.nv-online.info 13 ВЕРАСНЯ 2016 г.

ЗВЕЗДЫ

Как Надежда Кучер, которая родилась в Минске, помогает нам догонять европейский мир



На днях впервые в Большом театре в опере «Царская невеста» выступала знаменитая певица Надежда Кучер, завоевавшая в прошлом году первую премию на престижном Международном конкурсе оперных певцов Би-Би-Си в Кардиффе «Певец мира» (Великобритания). Надежда, украинка по национальности, но родом из нашей столицы, жила в районе автозавода, училась в Минске в музыкальном училище. Консерваторию закончила в Петербурге. А прославилась, как часто бывает, сначала в России, потом в Великобритании. Минск был последним в этом ряду, увы. Зато теперь мы с удовольствием догоняем европейский мир, наслаждаясь ее сопрано. Буквально за день до своего спектакля Надежда Кучер согласилась на небольшое интервью.

– В нашей прессе пишут, что в Кардиффе вы получили звание «Лучшая певица мира». Но «лучшая певица» даже для Надежды Кучер – согласитесь, это перебор.

– Это неправильный перевод, слово «лучшая» там не фигурирует! Это преувеличение, которое меня очень напрягает. Оно абсолютно ненужное и глупое. «Лучшая» – этого не может быть по определению.

– Ну, кто-то постарался…

– Я лично просила журналистов исправить это, убрать! Бесполезно…

– Скажите, эта престижная премия имеет материальное вознаграждение?

– Конечно, как любая премия. Я получила 15 тысяч фунтов стерлингов. За вычетом 20-процентного налога, разумеется.

– Вы уже распорядились этими деньгами, надеюсь?

– Нет.

– Расскажите, как вы попали на знаменитый конкурс в Кардифф? Наверняка это был долгий путь...

– Кардифф – это уже финал. В него я попала со второго раза. Первый раз в 2012 году посылала записи и прошла только на второй тур. В финал тогда меня не пустили.

– Но вы руки не опустили…

– Нет, знаете ли, я как раз больше не хотела участвовать в конкурсе. Но мне почему-то пришло письмо из Кардиффа, из дирекции! Оно было примерно такого содержания: «Здравствуйте, Надин! Рекомендуем Вам прислать ваши записи для участия в нашем конкурсе». Я раздумывала, честно говоря: сроки поджимают, свежих записей у меня нет… Ладно, подумала: что есть, то и пошлю. И – прошла в финал!

– Какие условия этого знаменитого конкурса?

– Петь можно было любой оперный репертуар, но главное – уложиться в 20 минут. Я тщательно продумала свое выступление, программу. Понимаете, конкурс в Кардиффе – это практически реалити-шоу на всю страну. Телевизионные камеры начинают следить за тобой, как только ты переступаешь порог Сэнт-Дэвидс Холла. Распеваешься, гримируешься – все онлайн. Интервью каждый день. А сколько камер на сцене! Они буквально летали вокруг… Многие психологически не выдерживали. Парень из Германии, бас двухметрового роста, вышел на сцену, и видно было на проекции, как пот дорожками тек у него по лицу. Глаза были просто невменяемые, его, видно, здорово колотило. И парень с финала слетел.

– А что дало силы лично вам?

– Не знаю. Опыт, наверное. За спиной две победы на фестивале «Золотая маска».

– И чем, как вы думаете, покорили жюри?

– В моей конкурсной программе, кроме всего прочего, был Рахманинов: ариозо Франчески из оперы «Франческа да Римини» на первом раунде. И в финале, куда проходят 5 человек, ария Марфы из «Царской невесты». Но эту музыку там не знают вообще! Для них великий русский композитор Римский-Корсаков – диковинка. Для европейцев русская классика – это только Чайковский: «Евгений Онегин», «Иоланта», иногда «Пиковая дама». В Метрополитен-опера идет еще «Князь Игорь» Бородина. А Римского-Корсакова нет! И это был большой риск – петь «Царскую невесту». И куда деваться, программа-то заявлена, менять нельзя. Но потом именно ария Марфы произвела самое большое впечатление на жюри. Председатель жюри специально подошел ко мне и признался, что даже не знал, что существует такая красивая музыка.

– Расскажите про ваше сотрудничество с Пермским оперным театром и его главным дирижером – знаменитым Теодором Курентзисом.

– В течение трех лет мы очень тесно работали с Теодором и очень много сделали. Его требования так высоки, что теперь, когда приезжаю на любую постановку в Европу, у меня вообще не возникает проблем. Я приобрела такую вышколенность в плане подготовки материала!.. Он страшный перфекционист и требует того же от всех, кто работает рядом. Он поселяет перфекционизм в тебя на годы вперед! С одной стороны, это хорошо, но с другой – я от него страдаю, потому что хочется все делать идеально. А идеала нет. Его никогда нет, в принципе.

– С кем из известных белорусских музыкантов вы знакомы, дружите?

– Мне посчастливилось буквально несколько месяцев назад познакомиться с Сергеем Альбертовичем Кортесом – в «Фэйсбуке», как ни смешно. Интернет это все-таки уникальное явление: сколько минусов, столько и плюсов. Мы даже успели написать друг другу несколько сообщений. Он очень хотел попасть на мой концерт, но, к сожалению, заболел. А потом Сергея Альбертовича не стало…

– Кто из режиссеров привлек ваше внимание больше остальных?

– Самый прославленный – это Питерс Селларс, новатор и на сегодняшний день самый влиятельный оперный режиссер. В Перми он поставил спектакль «Королева индейцев» (музыка Пёрселла), который буквально взорвал музыкальный мир. Спектакль стал лауреатом российской театральной премии Casta Diva-2013 в номинации «Событие года». На сегодняшний день у меня это самая запоминающаяся работа. Это надо видеть. Равнодушных нет.

Елена МОЛОЧКО.

ЗНАЙ НАШИХ!

Белорусский профессор – один из лучших в мире!

Михаил Ковалев – почетный профессор тайваньского университета.



В университете Feng Chia обучается 20.000 студентов. Он входит в список 10 лучших учебных заведений страны по качеству подготовки студентов.

В академической среде звание заслуженного профессора университета или исследовательского центра присваивается наиболее выдающимся в соответствующих областях науки специалистам.

«Профессором Михаилом Яковлевичем Ковалевым получены фундаментальные результаты мирового уровня в области решения задач принятия оптимальных решений, информатики и логистики, – с гордостью говорят в Национальной академии наук Беларуси, где он является заместителем гендиректора Объединенного института проблем информатики. – *Количество ссылок на его публикации достигает почти 5000 тысяч, соответственно Ковалев имеет высокий индекс цитирования. По этим показателям профессор М.Я.Ковалев входит в список 5000 лучших профессионалов мира в области принятия решений и информатики».*

Марина ВИШНЕВСКАЯ.

ЗАПРАШЭННЕ

Вечарына памяці Генадзя Бураўкіна

Сёння, 13 верасня, у Музеі Максіма Багдановіча ў Траецкім прадмесці – вечарына памяці Генадзя Бураўкіна.

Адбудзецца таксама прэзентацыя кнігі ўспамінаў «Перадусім Беларусь» (укладальнік – журналіст і літаратуразнаўца Сяргей Шапран).

Сярод выступоўцаў – Уладзімір Арлоў, Зміцер Вайцюшкевіч, Анатоль Вярцінскі, Барыс Пятровіч ды іншыя.

Пачатак а 17-й гадзіне.

Паліна ПЛАТОНАВА.

ШОЎ-БІЗНЕС

Леанід БАРТКЕВІЧ: «На жаль, не пры жыцці, а ўжо пасля смерці з яго зрабілі ікону»

Заўтра, 13 верасня, музычны калектыў пад кіраўніцтвам заслужанага артыста Беларусі Леаніда Барткевіча прэзентуе апошнюю песню Уладзіміра Мулявіна «Лебедзь».



Мерапрыемства адбудзецца ў сталічным караоке-тэатры «Багема».

У праграме вечара – лепшыя хіты «Песняроў» у выкананні калектыву пад кіраўніцтвам Леаніда Барткевіча, вялікі святочны фуршэт, успаміны сяброў і калег пра вялікага песняра.

"*Творчасць Мулявіна пакінула глыбокі след у музыцы,* – гаворыць саліст "залатога складу" "Песняроў" Леанід Барткевіч. – *Як і Моцарт, ён быў першым незалежным музыкантам, можна сказаць рэвалюцыянерам. Я без сумненняў праводжу паралелі паміж двума вялікімі людзьмі, якія жылі ў розныя эпохі. Мулявін чэрпаў музыку з народа і ўпісваў у яе чалавечыя пачуцці. Пры жыцці яму прыходзілася пераадольваць разнастайныя жыццёвыя перашкоды. Калі б сёння Мулявін мог выкарыстаць усе спосабы маркетынгу, як гэта робяць не самыя вялікія таленты, то, думаю, "Песняры" маглі б перасягнуць многіх сусветных зорак і пераўзысці многія сусветныя шоу. На жаль, не пры жыцці, а ўжо пасля смерці з яго зрабілі ікону.*

Калі былі з Мулявіным у блізкіх адносінах, я ведаў пра яго далёка ідучыя творчыя планы. І атрымаў у спадчыну шмат напісаных ім твораў, якія не ўбачылі свет. Ён вельмі патрабавальна ставіўся да сябе і таму не заўсёды быў задаволены сваімі працамі.

Мая мара – увасобіць у жыццё смелыя планы Мулявіна. Гэта грандыёзнае шоу, якое спалучае ў сабе цудоўную музыку Мулявіна з выкарыстаннем вялікай групы таленавітых людзей і тэхнічных магчымасцяў".

Паліна ПЛАТОНАВА.

ВАС ИНТЕРЕСУЕТ...

Сколько стоит кулинарный тур с Юлией Высоцкой?

Слышала, что актриса Юлия Высоцкая, которая долгое время жила в Минске и работала в нашем Купаловском театре, сейчас устраивает кулинарные путешествия и приглашает гостей на свою виллу в Италию. Может, вы подскажете, сколько стоит такой тур? Если он длится, например, целую неделю, значит ли это, что Юля Высоцкая проводит все это время вместе со своими гостями?

Наталья РЕУЦКАЯ, Минск.



Такие кулинарные туры – не бесплатные. Стоимость программы на человека – 7900 евро. За эти деньги вы получите проживание на вилле Кончаловских в Тоскане, обеды/ужины в лучших ресторанах региона, которые особенно запомнились Юлии Высоцкой и ее друзьям; завтрак в итальянском стиле (кофе, нежнейшая рикотта, свежевыжатый апельсиновый сок, местные сыры с каштановым медом, свежие круассаны, йогурты, колбасы и т.д.); шесть кулинарных мастер-классов от лучших итальянских шеф-поваров и Юлии Высоцкой.

В один из дней кулинарного путешествия входит маркет-тур на местный фермерский рынок с шеф-поваром, который расскажет о сезонных продуктах и покажет, как лучше их выбирать и на что обратить внимание. Дегустации местных продуктов в хозяйствах региона, экскурсии (винодельни, сыроварни, энотеки, рынки и рестораны)

В течение всей поездки с группой работают переводчики с итальянского и английского на русский. По завершении кулинарного тура предусмотрены дипломы и подарки от Юлии Высоцкой.

При этом дополнительно оплачиваются виза, авиаперелет и страховка.

Ближайший тур в Тоскану с Юлией Высоцкой запланирован на 14–21 октября.

Вера ВИР.

ТЕМ ВРЕМЕНЕМ

Кончаловскому в Венеции не дали бы «Серебряного льва», если бы не Высоцкая

Андрей Кончаловский стал обладателем «Серебряного льва» как лучший режиссер на 73-м Международном Венецианском кинофестивале, получив награду за свою картину «Рай».

«Я хотел бы поблагодарить жюри, моих друзей и, конечно же, мою жену, актрису Юлию Высоцкую, без которой не было бы возможно сделать этот фильм», – признался Кончаловский, получая награду. Свою речь он произнес на итальянском языке, сообщает «РИА Новости».

Историческая драма «Рай» – совместная постановка России и Германии – посвящена периоду Второй мировой войны, большая часть действия происходит в немецком концлагере. Андрей Кончаловский рассказал в картине истории русской эмигрантки и участницы французского Сопротивления Ольги, француза-коллаборациониста и высокопоставленного офицера СС, судьбы которых переплелись. Главные роли исполнили супруга режиссера Юлия Высоцкая, немецкий актер Кристиан Клаус и француз Филипп Дюкен. Именно для этой роли Юле Высоцкой пришлось совершить маленький подвиг – расстаться со своими длинными волосами и побриться наголо.

ПАРТРЭТ

«Сексуальная жанчына з бамонду»

Мы прызвычаіліся бачыць гэтую жанчыну ў яскравых экстравагантных уборах з аголенымі плячыма, з вялікімі ўпрыгажэннямі, у пер'ях і футры, заўжды ў капелюшах. Яна прыцягвала да сябе ўвагу паўсюдна, дзе з'яўлялася: у метро, на вуліцы альбо свецкай тусоўцы. Адных яе выгляд абураў, другія шчыра захапляліся, але не было абыякавых.

Яна сябравала з многімі творцамі, і многія мастакі хацелі яе маляваць. Сярод іх быў і **Аляксей Марачкін**. Ён успамінае:

– Элеанора Язерская была публічнай асобай, тэлевядучай, чый росквіт прыпаў на часы Генадзя Бураўкіна, які ўкараняў беларускую мову на радыё і тэлебачанні. Язерская зрабіла сабе імя на сур'ёзных перадачах. Яна стала пачынальніцай аўтарскіх праграм. "Музычны салон з Элеанорай Язерскай" быў неверагодна папулярны і выходзіў у эфір па-беларуску. Яна прапагандавала музыкантаў і артыстаў. Таму вядучая была жаданай госцяй на ўсіх культурных імпрэзах краіны: прэм'ерах, вернісажах, выставах, а таксама на дыпламатычных прыёмах. Яна цікавілася мастакамі і жывапісам. Яе малявалі Аляксандр Кішчанка і Леанід Шчамялёў.

– Аднойчы яна прыйшла на выставу, дзе дэманстраваліся і мае палотны. Яе вельмі зацікавіла карціна "Абуджэнне". Тэлевядучая папрасілася наведаць майстэрню, якая тады месцілася ў раёне вакзала, на паддашку. У майстэрні я прапанаваў напісаць яе партрэт. Зрабіў накіды. Фармат быў даволі вялікі, але закампанаваў няблага: намаляваў планету і цёмны фон. На сеанс яна прыйшла ў чорнай элегантнай сукенцы і белай вязанай хусціне, маляўніча завязанай вакол торса... Белая хусціна неверагодна ёй пасавала, бо яна была бландзіністай, з валасамі, высока ўзнятымі ў адмысловую фрызуру. На трэці сеанс нечакана завітала мая жонка, Ірына Сяргееўна, і ёй было дужа непрыемна, што я малюю такіх вядомых жанчын, прыгажунь (пазней Адам Глобус скажа, што самай сексуальнай жанчынай была Элеанора Язерская). А між тым Элеанора Язерская была адзінокай жанчынай, не мела ні сям'і, ні дзяцей... Хоць нехта і быў у яе, але ўсё сваё жыццё яна аддавала музычна-акцёрска-мастацкаму бамонду.

Ірына Сяргееўна была супраць, каб я дамалёўваў партрэт з натуры. Элеанора Язерская больш не наведвала маю майстэрню. Карціну дарабляў без яе. І на выставах гэтая карціна не прэзентавалася. Мне яна здавалася незавершанай. Да таго ж мая Сяргееўна раўнавала, папракала, што зусім яе не малюю... І вось надышоў час, калі партрэт Язерскай дастаў з загашніка. Прафесар Ігар Малевіч, пляменнік Казіміра Малевіча, пабачыўшы мастацкую працу, упадабаў і сказаў, што яна магла б упрыгожыць экспазіцыю, прысвечаную тэлевядучай. Я люблю пісаць партрэты, хоць я мастак не партрэтнага жанру. Я сачыняю. Я натхняюся тады, калі сам прыдумваю, калі незалежны ад натуры. Бо натуры цяжка дагадзіць. Асабліва жанчыне. Жанчыне дагадзіць – гэта катастрофа. Хаця жанчын і кветкі трэба маляваць, інакш ты не мастак.

Алена ГУШЧА.



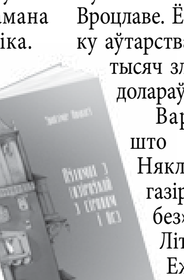
Алесь MaRa. Партрэт Элеаноры Язерскай (палатно, алей, 1982 г.).

З ЖЫЦЦЯ ПАЭТАЎ

За кнігу Уладзіміра Някляева могуць даць амаль 40 тысяч долараў

Кніга Уладзіміра Някляева «Аўтамат з газіроўкай з сіропам і без» трапіла ў фінал літаратурнай прэміі Сярэдняй Еўропы Angelus за 2016 год.

Спіс фіналістаў апублікаваў афіцыйны сайт прэміі. Сярод асноўных прэтэндэнтаў – польскі пераклад рамана беларускага пісьменніка. Акрамя Някляева сярод прэтэндэнтаў – Варуян Васганян, Мацей Гэн, Крысціна Сабаляўскайтэ, Крысціян Тэадарэску, Альвідас Шляпікас, Гана Янка, інфармуе lit-bel.org.



Імя пераможцы будзе агучана 15 кастрычніка ў музычным тэатры «Capitol» у Вроцлаве. Ён атрымае статуэтку аўтарства Эвы Расана і 150 тысяч злотых (38,7 тысячы долараў).

Варта нагадаць, што раман Уладзіміра Някляева «Аўтамат з газіроўкай з сіропам і без» быў уганараваны Літаратурнай прэміяй Ежы Гедройца тры гады таму.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
13 ВЕРАСНЯ 2016 г.

ЗОРНЫ ГОСЦЬ

Дар'я НАВУМАВА: «У вёсцы пасля Алімпіяды было маленькае «вяселле»



Сярэбраны прызёр Гульняў-2016 распавяла "Народнай Волі" пра сям'ю, радасць блізкіх пасля перамогі і свой удзел ва Усебеларускім народным сходзе.

Серабро цяжкаатлеткі Дар'і Навумавай было каштоўным удвая. Менавіта яна заваявала для зборнай Беларусі першы медаль на 7-ы дзень Алімпійскіх гульняў.

– Даша, калі пашукаць інфармацыю ў інтэрнэце, то некаторыя крыніцы пішуць, што вы нарадзіліся ў Бабруйску. Але ж гэта не так…

– Магчыма, таму так пішуць, што мама і насамрэч нарадзіла мяне ў радзільным доме Бабруйска, хаця сама я родам з вёскі Патока Клічаўскага раёна. Так і ў пашпарце запісана.

– Сям'я ў вас вялікая?

– Калі лічыць вялікай сям'ю, дзе трое дзяцей, то, напэўна, так. Дарэчы, у нас матрыярхат – тры дзяўчынкі. Я – самая малодшая. І, скажу вам, гэта проста цудоўна, калі разам гадуюцца тры дзяўчынкі, хаця не сказала б, што мне дасталіся самыя салодкія пернікі. Усё ў нас было роўна. Бацькі абсалютна аднолькава ставіліся да ўсіх.

– Патока – вялікая вёска?

– Зараз ужо невялікая, хаця раней там былі і школа, і клуб, і бібліятэка… Моладзь пачала з'язджаць у гарады, работы няма, усё пазакрывалася. Зараз у вёсцы ў асноўным сталыя людзі жывуць ды дзеці летам прыязджаюць.

– Не паверу, што ў дзяцінстве вы марылі стаць цяжкаатлеткай…

– Так, былі, як кажуць, больш прызямлёныя мары. Хацелася быць, напрыклад, прадаўцом ці кулінарам, але мары, што цяжкая атлетыка стане маёй прафесійнай працай, – гэтага і праўда не было. Аднак са спортам я сябравала і першапачаткова пачала займалася лёгкай атлетыкай. Але там па розных прычынах не склалася. Знайшла сябе ў іншым. Мама, як даведалася, што пачала штангай займацца, ледзь прытомнасць не згубіла. Але нічога, час лечыць… Ды і сёстры падтрымлівалі. Да слова, старэйшая таксама займалася далёка не жаночым відам спорту – гіравым.

– Памятаеце, якую першую вагу паднялі?

– Самы першы раз я падняла грыф ад штангі – ён важыў прыкладна 15 кілаграмаў. Цяжкавата было для дзяўчынкі, але справілася. Зараз, безумоўна, смешна ўспамінаць тыя вынікі, але ўсё прыходзіла паступова.

– Уяўляю, якая была радасць у зборнай, калі вы заваявалі першы медаль…

– Гэта і праўда было свята для ўсіх. Як быццам з зачараванага кола вырваліся. Я разлічвала на нейкі медаль, але, шчыра кажучы, канкрэтнае прызавое месца не планавала. Таму напярэдадні не было ніякага хвалявання, дзень правяла абсалютна спакойна. Да таго ж акліматызацыя на мне асабліва не сказалася. Арганізм кожнага спартсмена на розныя сітуацыі рэагуе па-свойму. Вось на чэмпіянаце свету ў Х'юстане тая ж акліматызацыя пайшла мне не на карысць, а тут неяк усё абышлося. Я вельмі рада, што падаравала краіне і балельшчыкам сярэбраны алімпійскі медаль!

– Можа быць, зараз нейкім чынам вырашыцца ваша жыллёвае пытанне?

– Хацелася б, бо ўжо каля шасці гадоў жыву ў Бабруйску ў інтэрнаце вучылішча алімпійскага рэзерву. Думаю, з часам усё вырашыцца.

– Многія спартсменкі запланавалі вяселле пасля Алімпіяды, магчыма, і вы над гэтым пытаннем працуеце?

– Мне ж пакуль усяго 21 год. Трэба, як кажуць, устаць на ногі, рыхтавацца да новых спаборніцтваў… Адно магу сказаць вам шчыра – прыхільнікаў пасля маёй перамогі дадалося. Хочуць пазнаёміцца ў сацыяльных сетках, пішуць, што я вельмі спадабалася. Але не веру ў такія прызнанні. Не ведаеш чалавека, не бачыш… Я не веру ў каханне па перапісцы.

– Як у вёсцы сустракалі гераіню?

– Там з гэтай нагоды нават невялікае "вяселле" арганізавалі. На вечарыну сабраліся родныя, блізкія – чалавек 20 назбіралася. Так што пела і танцавала ўся вёска.

– Даша, не так даўно вы былі дэлегатам Усебеларускага народнага сходу. Як вам мерапрыемства?

– Мне спадабалася. Мяне ад вучылішча алімпійскага рэзерву туды дэлегавалі.

– Нешта планы на такіх сходах усё складаюць, а яны не выконваюцца.

– Трэба працаваць – і ўсё будзе. Мая ж калісьці недасягальная мара пра алімпійскі медаль здзейснілася…

Алесь СІВЫ.

КАМЕНТАРЫЙ ТРЭНЕРА

Міхаіл РАБІКОЎСКІ: «За Дашу трэнеры атрымаюць 45 тысяч долараў»



Адзін з трэнераў сярэбранай прызёркі Алімпіяды распавёў пра сваю вучаніцу, асаблівасці жаночай цяжкай атлетыкі і прыгажосць у спорце.

– Я працую з Дашай Навумавай 5 гадоў, і пра яе заўсёды можна было сказаць: перспектыўная, – *кажа Міхаіл Мікалаевіч.* – У чалавека вялізнае жаданне займацца спортам і нечага дасягнуць. Праўда, не адразу яна вызначылася, спачатку займалася штурханнем ядра. Затым ужо запрасілі ў цяжкую атлетыку, яна пагадзілася. І, думаю, не шкадуе.

– З бацькамі не было праблем? Не кожная ж маці захоча, каб яе дачка "жалеза" тонамі цягала…

– А на той час бацькі не ведалі, якім відам спорту займаецца Даша. Яна не казала ім. Пазней, праўда, прызналася, і першая рэакцыя, безумоўна, была не вельмі станоўчая. Але Дар'я выступіла на першых міжнародных стартах, паказала сябе, і маці стала зусім па-іншаму глядзець на тое, чым займаецца дачка. А сёння нават удзячна, што лёс склаўся такім чынам.

– Даша – спартсменка з характарам?

– Калі ў чалавека лідарскія якасці, то па-іншаму і быць не можа. Таму ўсялякага хапала ў нашых узаемаадносінах. Вялікія спартсмены не бываюць ідэальнымі. Тым больш калі гэта дзяўчына. Дзяўчаты заўсёды патрабуюць да сябе больш увагі.

– Вы сказалі, што Дар'я займалася штурханнем ядра, але затым кінула. Не спадабалася?

– Не падышла па росце. У Дашы – 1 метр 65 сантыметраў, а вы бачылі, які ў штурхальніц рост? Пад два метры! Таму перспектыў там не было ніякіх.

– І ўсё ж такі цяжкая атлетыка – гэта, напэўна, больш мужчынскі від спорту.

– Ведаеце, я сам быў адным з ініцыятараў развіцця жаночай цяжкай атлетыкі ў Беларусі і рады, што яна атрымала такое развіццё. Я пачынаў працаваць з дзяўчатамі яшчэ ў 1990 годзе, пры Саюзе. Не паверыце, але самі прыходзілі запісвацца ў секцыю.

– Дзяўчаты ж павінны быць грацыёзнымі…

– Адна з маіх першых вучаніц выступала ў суперцяжкай вагавай катэгорыі і мела вагу каля 90 кілаграмаў. Зараз у яе сям'я, двое дзетак, і пры росце 1 метр 75 сантыметраў яна важыць 58–60 кілаграмаў. Стройная, прыгожая! Таму сам від спорту не накладвае нейкі адмоўны адбітак на чалавека. Калі спартсменка выступае, безумоўна, неабходна падтрымліваць пэўны ўзровень мышцаў, але жыццё ў спорце – не бясконцае.

– Прабачце, а на жаночай фізіялогіі цяжкая атлетыка не сказваецца?

– Асабліва не сказваецца. І сем'і спартсменкі ствараюць, і дзетак здаровых нараджаюць... Часам, праўда, з'яўляюцца нейкія змены, але яны нязначныя: голас больш грубы можа стаць альбо нешта яшчэ. Але ўсё знікае, як толькі спартсменка перастае трэніравацца. Вось Даша ўжо амаль месяц да штангі не падыходзіць, ніхто нават не скажа, што яна займаецца цяжкай атлетыкай.

– А як наконт фармакалогіі, без якой не абыходзяцца штангісты? Не шкодзіць здароўю 21-гадовай дзяўчыны?

– А што, лепш піць ды паліць, чым займацца спортам? І што сёння ў нас "чыстае"? Вы якую-небудзь кілбасу альбо напіткі праверце. Што ўбачыце пасля лабараторнага даследавання? Табліцу Мендзялеева, якую мы штодня ўжываем! І ці вы ніколі не п'яце таблеткі? Яны што, карысныя? Таму ўсё дапушчальна, калі ў меру. Увогуле, фармакалогія дапамагае арганізму аднавіцца і пераносіць нагрузкі. А злоўжываць можна чым заўгодна. І не толькі ў спорце.

– Сярэбраныя прызёры Алімпіяды атрымаюць грашовыя ўзнагароды ў памеры 75 тысяч долараў. А настаўнікам спартсмена нейкія бонусы прадугледжаны?

– Дар'ю трэнірую я і Валерый Сізёнак, таму на дваіх мы павінны атрымаць 60 працэнтаў ад памеру прэміяльных Дашы. Кожнаму атрымліваецца, здаецца, па 22,5 тысячы долараў.

– Дар'і – 21 год, спартыўная кар'ера толькі пачынаецца…

– Мяркую, так, калі ўлічваць, што яе асноўнай саперніцы ў барацьбе за "серабро" іспанцы Лідзіі Валенцін Перас – 32. А наша вяслярка Каця Карстэн выступала на гэтай Алімпіядзе і ў свае 44 гады. Таму, калі здароўе дазваляе, можна выступаць і выступаць.

– Але некаторыя маладыя людзі, якія ў такім узросце дасягаюць буйных поспехаў, не праходзяць элементарную праверку на "зорнасць". Прыклад цяжкаатлета Арамнава – таму пацвярджэнне…

– У кожнага чалавека сваё выхаванне і свой характар. Я ўпэўнены, што "зорнасць" – гэта не пра Дашу.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ПО ВАШЕЙ ПРОСЬБЕ

«Народная Воля» накануне каждого сезона публикует календарь чемпионата Беларуси по футболу. Уверен, среди ваших читателей немало хоккейных болельщиков, которые следят за выступлением минского «Динамо» в КХЛ. Не могли бы вы напечатать расписание матчей «зубров» в первенстве Континентальной хоккейной лиги?»

Петр КАРПОВИЧ, Минск.

С кем играют «зубры»?

Как известно, сезон уже начался, минское «Динамо» играет в конференции "Запад".

Дивизион Боброва: "Динамо" (Минск), "Динамо" (Рига), "Йокерит" (Финляндия), "Медвешчак" (Хорватия), СКА (Санкт-Петербург), "Слован" (Братислава, Словакия), "Спартак" (Москва).

Дивизион Тарасова: "Витязь" (Московская область), "Динамо" (Москва), "Локомотив" (Ярославль), "Северсталь" (Череповец), "Торпедо" (Нижний Новгород), ХК "Сочи", ЦСКА (Москва).



Календарь матчей с участием минского "Динамо"

13 сентября
"Металлург" (Магнитогорск) – "Динамо" (Мн)
15 сентября
"Динамо" (Мн) – "Динамо" (Рига)
17 сентября
"Динамо" (Мн) – "Металлург" (Новокузнецк)
19 сентября
"Динамо" (Мн) – "Авангард" (Омск)
21 сентября
"Динамо" (Мн) – "Сибирь" (Новосибирск)
24 сентября
"Динамо" (М) – "Динамо" (Мн)
26 сентября
"АК Барс" (Казань) – "Динамо" (Мн)
28 сентября
"Лада" (Тольятти) – "Динамо" (Мн)
30 сентября
"Нефтехимик" (Нефтекамск) – "Динамо" (Мн)
4 октября
"Динамо" (Мн) – "Локомотив" (Ярославль)
6 октября
"Динамо" (Мн) – "Витязь"
8 октября
"Динамо" (Мн) – "Динамо" (М)
10 октября
СКА – "Динамо" (Мн)
13 октября
ЦСКА – "Динамо" (Мн)
15 октября
"Северсталь" – "Динамо" (Мн)
17 октября
"Сочи" – "Динамо" (Мн)
19 октября
"Динамо" (Мн) – "Спартак"
21 октября
"Динамо" (Мн) – "Торпедо"
23 октября
"Динамо" (Мн) – "Сочи"
27 октября
"Локомотив" – "Динамо" (Мн)
30 октября
"Витязь" – "Динамо" (Мн)
1 ноября
"Динамо" (Р) – "Динамо" (Мн)
8 ноября
"Динамо" (Мн) – "Адмирал" (Владивосток)
10 ноября
"Динамо" (Мн) – "Куньлунь Ред Стар" (Китай)
12 ноября
"Динамо" (Мн) – "Амур" (Хабаровск)
15 ноября
"Медвешчак" – "Динамо" (Мн)
17 ноября
"Витязь" – "Динамо" (Мн)
19 ноября
"Слован" – "Динамо" (Мн)
22 ноября
"Динамо" (Мн) – "Йокерит"
24 ноября
"Динамо" (Р) – "Динамо" (Мн)
26 ноября
"Торпедо" – "Динамо" (Мн)
29 ноября
"Динамо" (Мн) – "Трактор"
2 декабря
"Динамо" (Мн) – "Салават Юлаев"
4 декабря
"Динамо" (Мн) – "Металлург" (Мг)
6 декабря
"Динамо" (Мн) – "Слован"
11 декабря
"Динамо" (Мн) – "Медвешчак"
19 декабря
"Металлург" (Нк) – "Динамо" (Мн)
21 декабря
"Сибирь" – "Динамо" (Мн)
23 декабря
"Авангард" – "Динамо" (Мн)
3 января
"Динамо" (Мн) – СКА
5 января
"Динамо" (Мн) – "Северсталь"
7 января
"Динамо" (Мн) – ЦСКА
12 января
"Амур" – "Динамо" (Мн)
14 января
"Куньлунь" – "Динамо" (Мн)
16 января
"Адмирал" – "Динамо" (Мн)
19 января
"Динамо" (Мн) – "Динамо" (Р)
24 января
"Динамо" (Мн) – "Автомобилист"
26 января
"Динамо" (Мн) – "Югра"
28 января
"Динамо" (Мн) – "Барыс"
30 января
"Йокерит" – "Динамо" (Мн)
1 февраля
"Автомобилист" – "Динамо" (Мн)
3 февраля
"Барыс" – "Динамо" (Мн)
5 февраля
"Югра" – "Динамо" (Мн)
7 февраля
"Динамо" (Мн) – "Витязь"
14 февраля
"Динамо" (Мн) – "Лада"
16 февраля
"Динамо" (Мн) – "Нефтехимик"
18 февраля
"Динамо" (Мн) – "АК Барс"

ТРАГЕДЫЯ

У Ратамцы на спаборніцтвах па конным спорце загінуў 21-гадовы спартсмен

*Некалькі дзён таму пад Мінскам загінуў расійскі спартсмен **Мікіта Сатскоў.** Трагедыя адбылася падчас міжнароднага турніру па трохбор'і. Інфармацыю пацвердзілі ў Федэрацыі коннага спорту Санкт-Пецярбурга паведамляе diamond-horse.com.*

21-гадовы майстар коннага спорту ўпаў на трасе палявых выпрабаванняў. Ён атрымаў траўму, не сумяшчальную з жыццём. Падзенне спартсмена адбылося на перадапошнім бар'еры.

На месцы спаборніцтваў дзяжурылі некалькі брыгад урачоў, медыкі рабілі ўсё магчымае, аднак былі не ў сілах дапамагчы.

Сведкам таго, што здарылася, стала маці спартсмена і яго трэнер **Ірына Вяселіна.**

Беларуская федэрацыя коннага спорту аказвае ўсю пасільную дапамогу сям'і загінуўшага спартсмена. Як паведаміла намеснік старшыні Федэрацыі **Наталля Юранава**, у Мінск ужо прыбылі родныя загінуўшага – бацька і яго сястра. Па факце гібелі расійскага спартсмена вядуцца следчыя мерапрыемствы

Нагадаем, што на базе Рэспубліканскага цэнтра алімпійскай падрыхтоўкі коннага спорту і конегадоўлі ў Ратамцы завяршыліся кваліфікацыйныя міжнародныя спаборніцтвы і чэмпіянат Беларусі па трохбор'і ўзроўню складанасці адна, дзве і тры зоркі.

Мікіта Сатскоў выступаў у спаборніцтвах па трохбор'і з 2008 года. Ён шматразовы пераможца расійскіх і міжнародных спаборніцтваў.



ХОЗЯЙКЕ НА ЗАМЕТКУ



▪ Рыба не развалится на куски и приобретет золотистую корочку, если за 10–15 минут до жарки ее вытереть полотенцем и тут же посолить.

▪ Несколько свежих лисичек, добавленных в любой суп, сделают его вкуснее. Грибы в блюдах тем вкуснее, чем мельче они порезаны.

▪ Натертый сырой картофель сразу же размешайте с небольшим количеством молока, иначе он посинеет.

▪ Старый картофель станет вкуснее, если при варке добавить ложечку уксуса, 2–3 зубчика чеснока и лавровый лист либо сварить его в бульоне. Чем более старый картофель, тем больше требуется воды.

▪ Картофельное пюре лучше взбивать вручную. Взбитое в миксере становится пышным, зато быстро теряет вкус.

▪ Дрожжевое тесто будет мягким и воздушным, если в него добавить остывший вареный картофель, натертый на мелкой терке.

▪ Сливочное масло при жарке не темнеет, если раскаленную сковороду предварительно смазать растительным маслом.

▪ Не оставляйте надолго свежие грибы, в них появляются опасные для здоровья вещества, сразу же переберите и начинайте готовить. В крайнем случае сложите их в эмалированную посуду и, не накрывая крышкой, поставьте в холодильник, но не больше чем на день-полтора.



▪ При варке сырые грибы плавают, сваренные оседают на дно.

▪ При очистке свежих грибов отрезайте только нижнюю, загрязненную часть ножки. У маслят и сыроежек снимайте кожицу со шляпок.

▪ Сухие грибы храните в закрытой посуде, иначе улетучивается аромат.



Яблочный хрен

Антоновские яблоки очистить и натереть. Добавить яблочного уксуса (не более 2–3 ч. ложек), сахар. Ввести полученную массу в свежий тертый хрен. Все соотношения подбираются произвольно, в зависимости от желаемой остроты приправы. Обычно же она получается мягкой, так как тертый хрен и яблочную массу используют в равных пропорциях.

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info
Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 12.09.2016 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 25 025 экз. Заказ № 3542

9 772071 964000 16071